CSUPA, CSUPA JÉG!

Ezúttal nem adjuk meg a fő sorok meghatározásait. Böngésszétek át a szavakat és amelyikhez a „jég" szó hozzáillik az — telitalálat.

VÍZSZINTES: 1. Szárnyas állat. 6. Az iskolában, például: fekete falemez, amelyre krétával írnak. 11. Elveszti az egyensúlyát. 12. A Lett SZSZK fővárosa. 13. Árucikket a szabad forgalomból kivon. 14. Hosszan tartó mély zúgás. 15. ÖZÜ. 16. Magyar film címe volt. 18. Svéd és osztrák autók betűjele. 19. A Balaton is ez. 20. Ütés. 22. Fordított ellentétes kötőszó. 23. Béla egynemű betűi. 24. Az argon vegyjele. 25. Csak részben képes! 26. Betörő. 28. Ósrégi magyar női név. 31. Karol, átkarol. 32. Valaminek az erőszakos szétzúzása, névelővel. 33. Lapos henger alakú tárgy. 34. Rendszerint bőrből készült hosszúkás zárt tartály folyadék számára.

FÜGGŐLEGES: 1. Füves terület. 2. Meg . . . , megszégyenítő. 3. Borúra mindig ez jön. 4. Kerti szerszám. 5. Nagy osztrák költő volt (Rainer Mária). 6. Toka egynemű betűi. 7. Melltű. 8. Az olasz pénznem. 9. Török tiszti rang volt. 10. Háborgás, forrongás. 17. Hatvan percből áll egy. 19. Zúzó. 20. Beismerő. 21. Ilyen az ehető gyümölcs. 22. Történeteket mond el. 23. A jó házőrző kutya is ilyen. 25. Város a SZU északi részén. 27. Háziállat, névelővel. 29. MÖÖ. 30. Csapadék. 32. Az ezüst vegyjele.

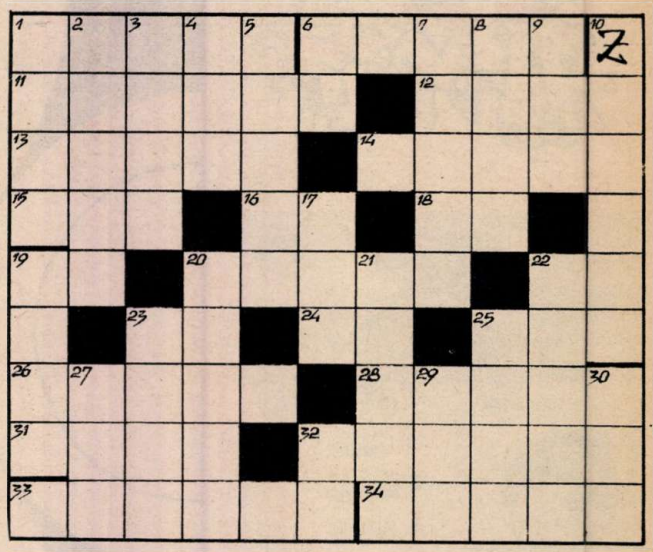

A RAJZON hány olyan jelenség látható, amely sehogy sem illik bele a környezetbe?

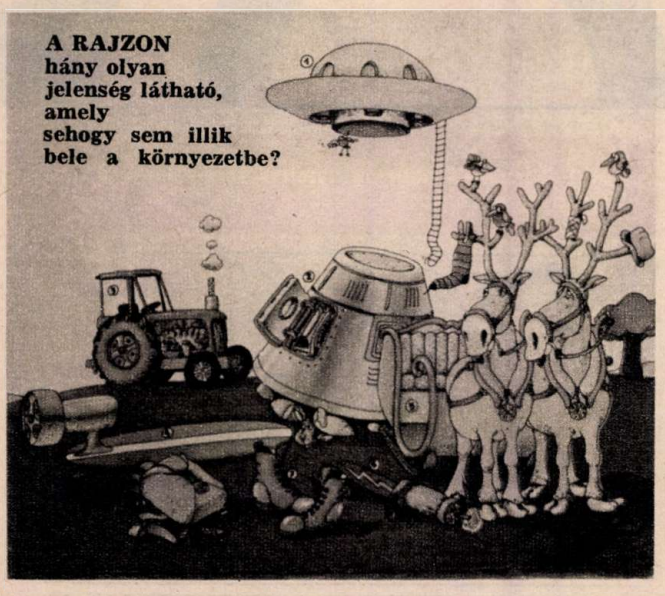

A MOTOR beindításakor merre tér ki a mutató?

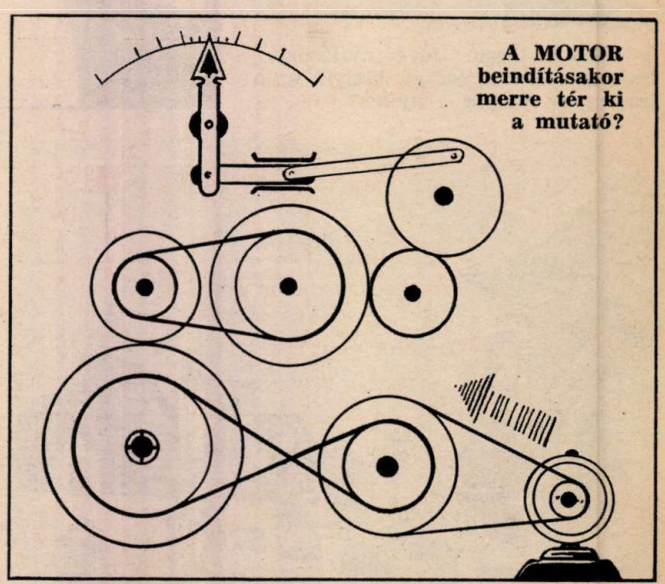

KÖSD ÖSSZE A PONTOKAT 1—73-IG!

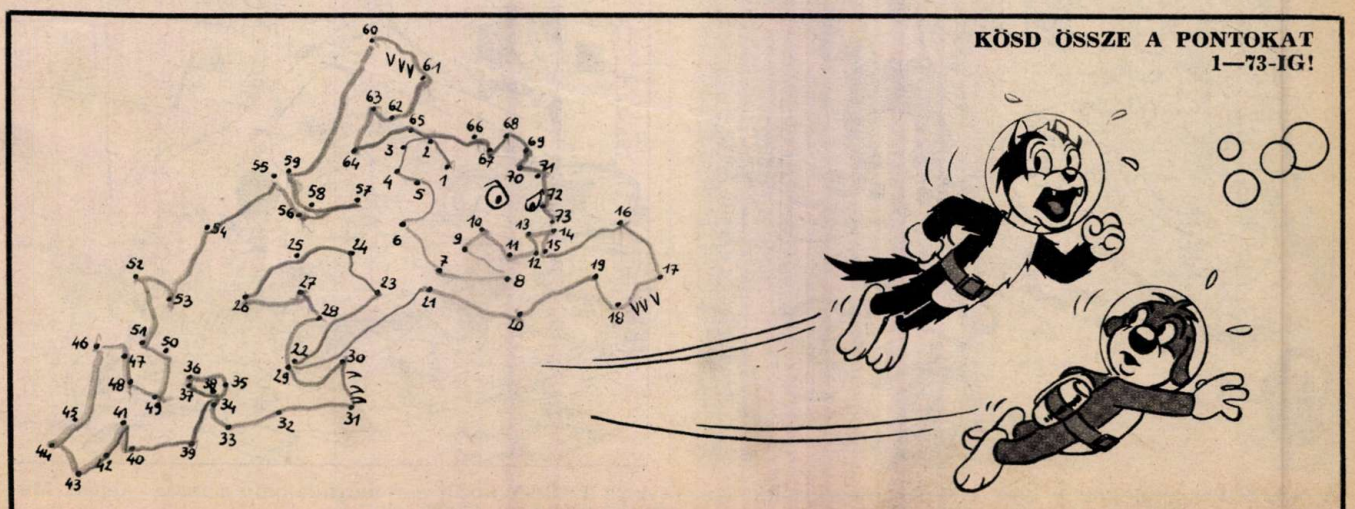

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: 1980. január 23.

A BÉKA hasán levő nyílásokon, csak egy korong fér át. Melyik az a korong és melyik a nyílás?

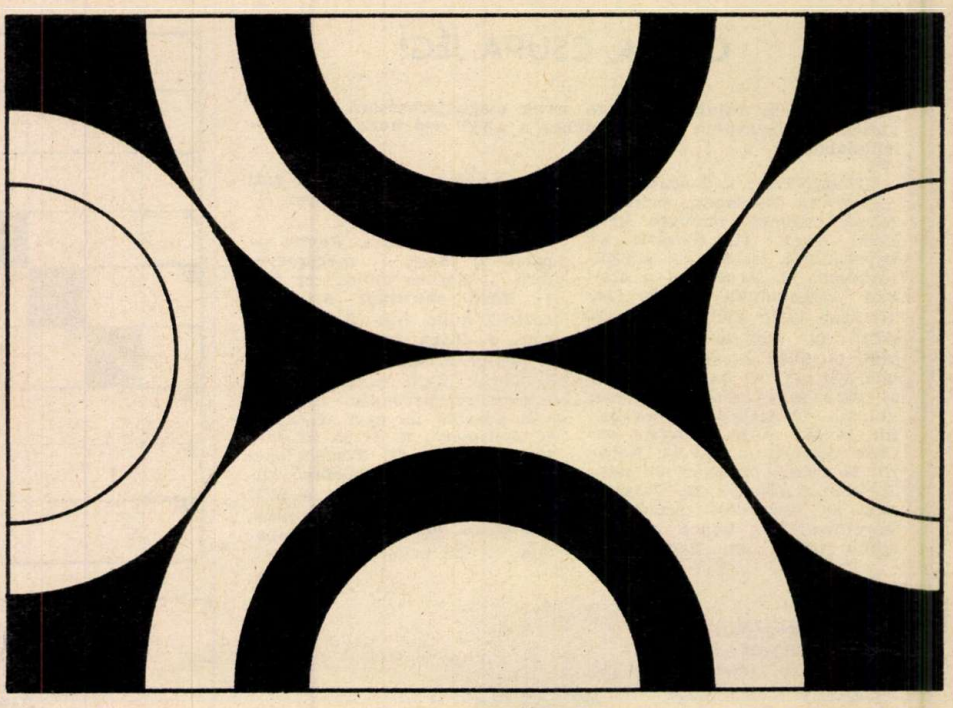

A RAJZOLÓ elfelejtett 8 kört a képen megrajzolni. Keresd meg, honnan hiányoznak a körök!

RAKD a területük nagysága szerinti sorrendbe a különböző színű idomokat.

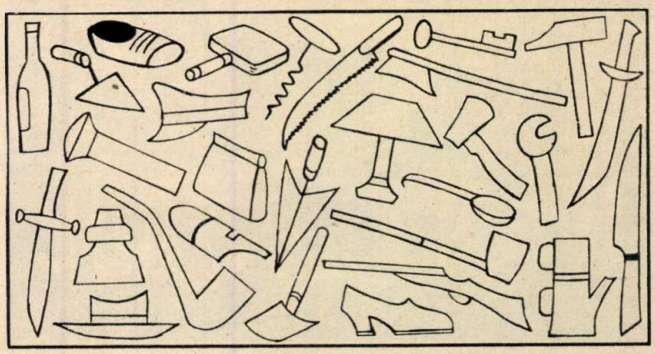

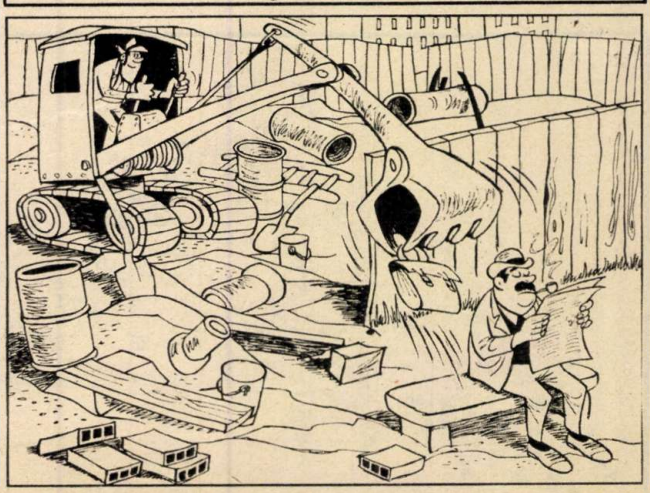

A 29 TÁRGY közül egy megtalálható a másik képen. Melyik az, és hol van?

BUDAPRINT PÁLYÁZAT

II. forduló: BETŰREJTVÉNY

A BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat kilenc gyárában folyik szakmunkástanuló-képzés. Ismerkedjünk meg a vállalat gyáraival – igaz, kicsit különös módon.

A BETŰREJTVÉNY játék a következő: a gyárak nevében szereplő betűkből állíts össze minél több értelmes szót a megadott szempontok szerint. Minden betűt csak egyszer használhatsz fel. A kettősbetűket különválaszthatod. Például az „SZ" betűből külön is figyelembe veheted az „S" és a „Z" betűt. A rövid és hosszú magánhangzókat a rejtvényben nem különböztetjük meg. Például a rövid „i" helyett hosszú „í" betűt is felhasználhatsz. Nem vonatkozik ez az A–Á, E–É, O–Ő, U–Ű betűkre!

Tehát a gyárak neve és a feladat:

GOLDBERGER TEXTILNYOMÓGYÁR

Rakj ki ezekből a betűkből férfineveket! (Lehet becenév is).

HAZAI PAMUTSZÖVŐGYÁR

Ezekből a betűkből számjegyeket tudsz kirakni.

KELENFÖLDI TEXTILGYÁR

Ennek a gyárnak a betűiből helységneveket állíthatsz össze. Lehet magyar vagy külföldi város is. Magyar községek nevét is elfogadjuk.

KISPESTI TEXTILGYÁR

Rakj ki ezekből a betűkből gyümölcsneveket.
Segítségként két megfejtést megmutatunk:

KISPESTI TEXTILGYÁR (gyümölcsneveket kell kirakni)

2 1 3 4

1 5 4 2 3

Megfejtés: EPER, EGRES

MAGYAR PAMUTIPAR

Ezekből a betűkből különféle állatfajták neveit rakhatod ki.

PAMUTKIKÉSZÍTŐGYÁR

Hány női nevet sikerül kiraknod ezekből a betűkből? (beceneveket is elfogadunk)

SOROKSÁRI TEXTILGYÁR

Ismét állatfajta neveket kell keresned.

SZEGEDI TEXTILMŰVEK

Ezekből a betűkből is női neveket tudsz összeállítani. (A beceneveket itt is elfogadjuk.)

TEXTILFESTŐGYÁR

Ennek a gyárnak a betűiből foglalkozás-, szakmamegnevezéseket rakj ki.

A megfejtéseket a következő címre küldd:

„BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalati Személyzeti és Oktatási Főosztály Budapest, 1300

A borítékra írd rá: PÁLYÁZAT!

Írd fel azt is, hányadik osztályba jársz. Beküldési határidő:

1980. január 24.

A helyes megfejtést beküldők között 20 nyereményt sorsolunk ki a vállalat termékeiből. A nyertesek nevét a Pajtásban közöljük, a nyereményeket postán küldjük el. Figyeld a Pajtás következő számát!

A „BUDAPRINT PÁLYÁZAT" harmadik fordulójának címe:

TERVEZZ TRIKÓMINTÁT!

Budapesten, a Duna Intercontinentál szállodában a Magyar Divat Intézet bemutatta az 1980-as tavasz és nyár divatját. Természetesen gyerekruhák is szerepeltek a bemutatott modellek között. A szabás a T, az A és az X vonalait követi, vagyis bő felsőrész egyenes szoknyával, nyaktól lefelé bővülő ruha és fentről lefelé szűkülő, deréktól bővülő fazon.

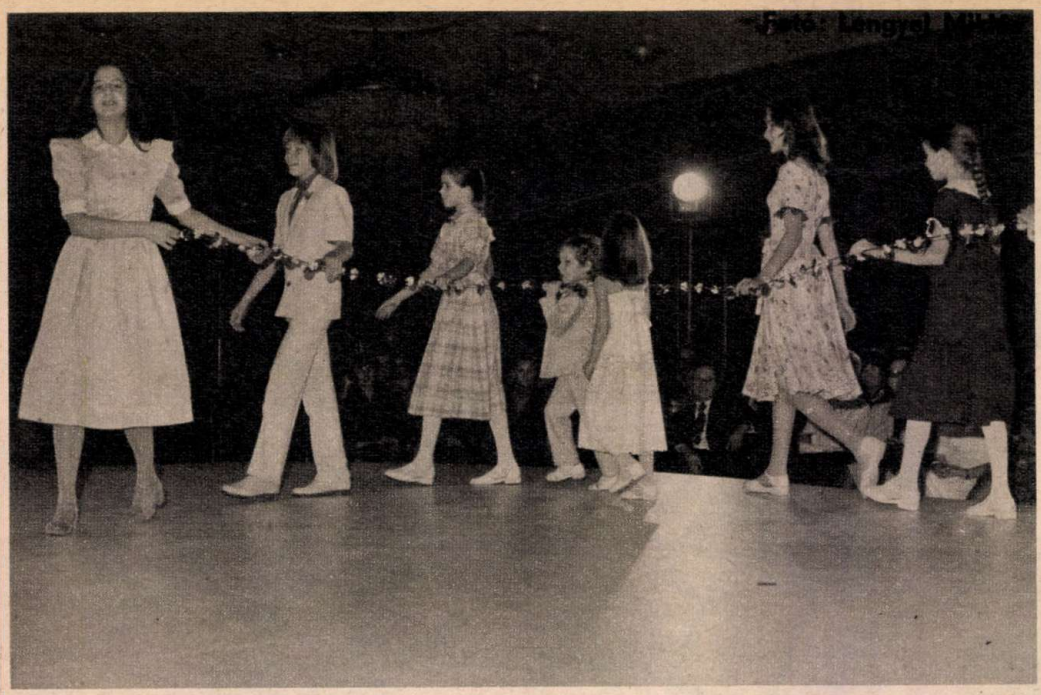

TAVASSZAL MAJD ÍGY ÖLTÖZKÖDÜNK

Ezúttal mintha születésnapra mentek volna a manekenek, a ruhák ilyen alkalmakra illenek elsősorban. Ez persze csak javaslat. Piros, rózsaszínnel: elképzelni nehéz, de ha látjuk, ugye milyen szép? Kockás, csíkos . . . fehér és sötétkék díszítéssel, piros kiegészítőkkel. Vigyázz! A divatos kockás sapkát könnyen lekapja a fejedről a tavaszi szél.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.3323 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme,
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

A társasjátékkal az a legelső dolgod, hogy felragasztod egy vastag kartonpapírra. Aztán szerezz egy dobókockát, meg annyiszor négy bábut, ahányan játszani akartok. Lehet a bábu négy egyforma gomb, kukorica, bab vagy színes kartonpapír-darabkák. Legjobb, ha ketten játszátok, de négyen is lehet. Az győz, aki mind a négy bábuját elsőként vezeti a célba.

A kezdésnél egymás után mindenki addig dobálhatja a kockát, amíg az hatot nem mutat. Akkor az első (mondjuk: babszemmel) beállhat a játékos az első négyszögbe. Aztán dobhat még egyet, és annyit léphet előre, amennyit a kocka mutat. A hatos után mindig ismételni kell a dobást.

Lépésmagyarázat: 8. négyszög: Te javasoltad, hogy az iskola udvarán korcsolyapályát építsetek. 14. Megszervezted és jól sikerült a lakásotokban tartott őrsi összejövetel. 18. Azt mondta az anyukád, vigyázz a tejre, nehogy kifusson. 22. Jelentkeztél az őrsi Ki mit tud?-ra és jól szerepeltél. 29. Azt ígérted, hogy játékgyűjteményes könyvet viszel az őrsi összejövetelre, de elfelejtetted. 36. Madáretetőt készítettél és rendszeresen eteted a madarakat. 40. Tudsz egy titkosírást és megtanítottad az őrsödnek is. 46. A hóvárépítő-versenyt te kezdeményezted. 53. Tudod-e milyen esemény lesz 1980 nyarán Moszkvában? 60. A múlt héten segítettél egy beteg öreg néninek. 65. Bábelőadást rendeztél a kisebbeknek. 70. Nem felejtetted el barátaid névnapját. 74. Meghívtad a kisdobosokat az őrsi összejöveteletekre, te pedig elmentél moziba. 79. Csak akkor léphetsz tovább, ha ötöst dobsz, mert még nincs kész a matekleckéd!

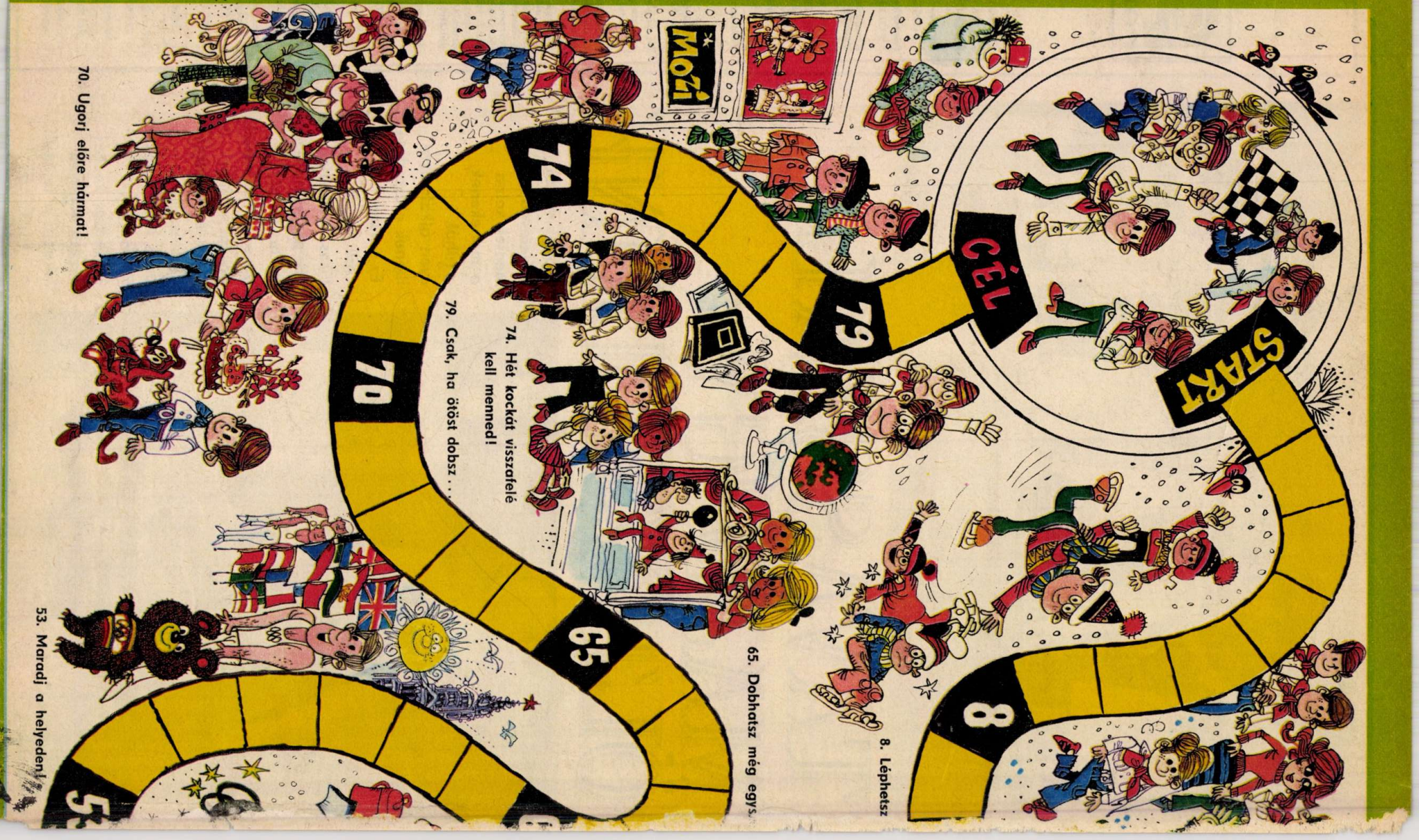

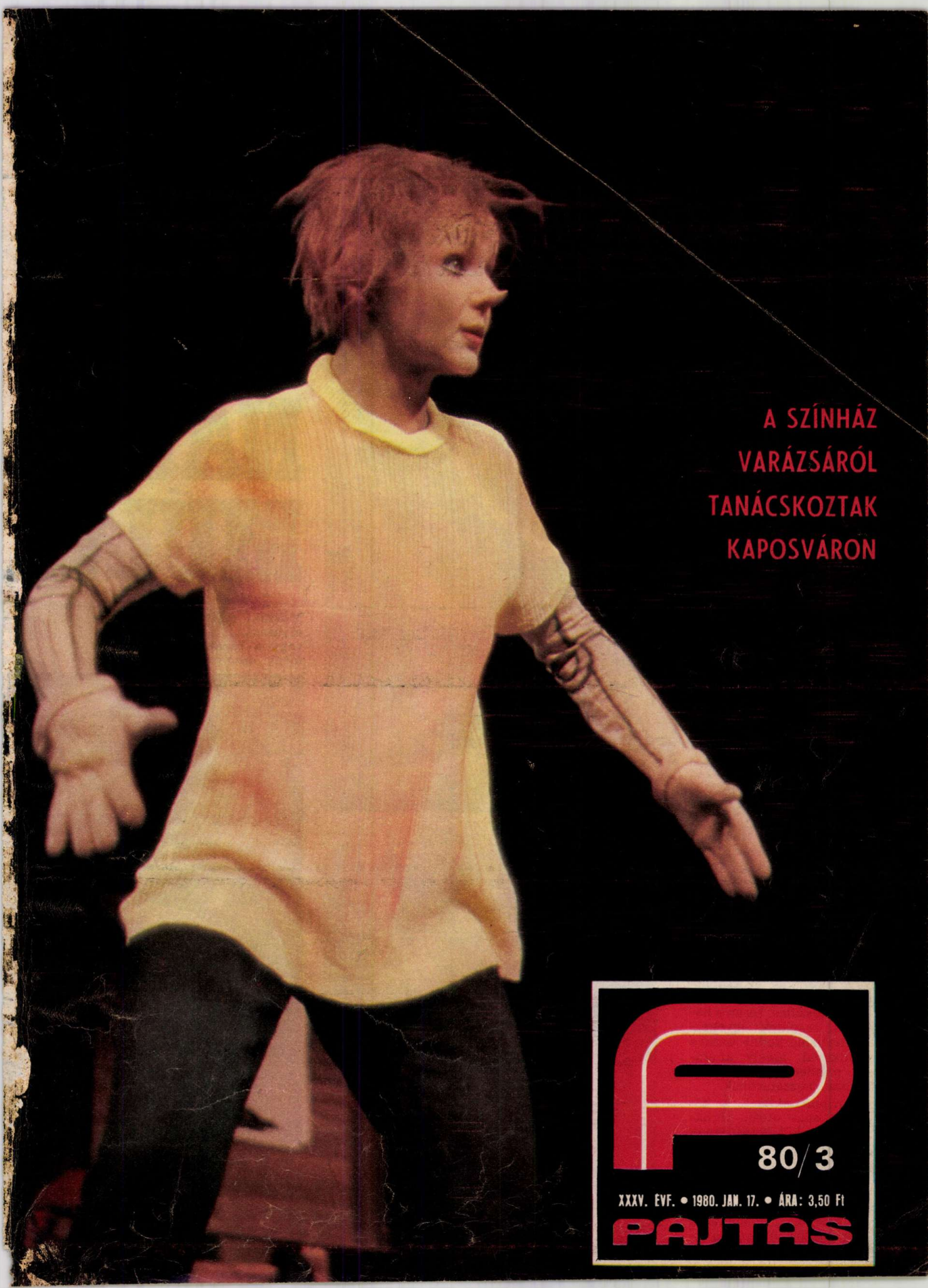

A SZÍNHÁZ
VARÁZSÁRÓL
TANÁCSKOZTAK
KAPOSVÁRON

80/3
XXXV. ÉVF. • 1980. JAN. 17. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

Lötyög a fék rögzítője. Koczkás Györgyi a fejreállított kerékpáron pillanatok alatt megjavítja a hibát

RAJT NÉGY NAP MÚLVA

Műszaki rajzok olvasása, vagy a fűrészelés megy mint a karikacsapás

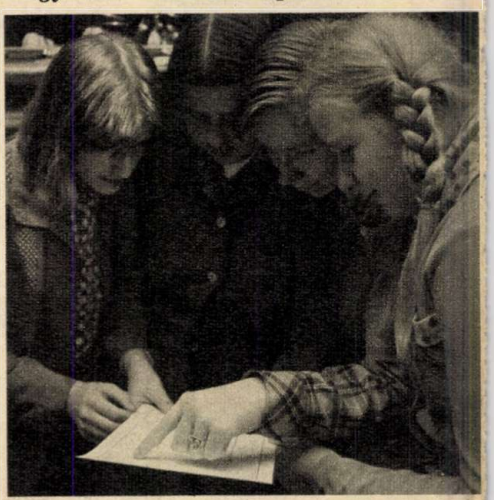

Gyakorolták a műszaki nyelvet, a rajzolvasást, javítottak kenyérszeletelőt, centrifugát, mosógépet, lemezjátszót, magnetofont, szereltek kerékpárt és kávéfőzőt.

Az angyalföldi úttörőcsapatoknál január 21-én délután fél háromkor egyszerre kezdődik a csapatszintű vetélkedő.

A felkészülés során a háromfős csapatok igyekeztek megismerkedni azzal a technikával, amely az ember mindennapi életéhez szorosan hozzátartozik.

Képriportunkban a fővárosi Csata utcai Általános Iskola két brigádjának felkészülését mutatjuk be.

Ők ugyan az Úttörő-technikusok vetélkedőjére neveztek, de természet- és társadalomkutatással is foglalkoznak. A vetélkedőket az összes úttörőcsapatnál január 31-ig rendezik meg.

Kávéfőző, vasaló belseje, minden porcikája ismerős már. Nem jelent gondot a hibás alkatrész cseréje. Talán egyesek mesterségként is megkedvelik ezt a tevékenységet

Barcza Zsolt a kishúgának távirányítású körhintát készített. Születésnapjára babahajszárítót tervez. Ő így készült fel a vetélkedőre

A VII. országos úttörőparlament hét munkacsoportja a hétszirmú virágba jegyezte fel azokat az ajánlásokat, amelyeket tanácsként a jobb, tartalmasabb mozgalmi munka segítésére küldenek — minden úttörő címére.

Hogyan tervezzék, szervezzék az úttörőközösségek a programot, hogy mindenki részese lehessen a közös élményeknek, mindenkinek legyen feladata, tisztsége, megbízatása, vállalása. Röviden: hogy él egy jó úttörőközösség?

Az őrsök, rajok, csapatok életét, munkáját közösen kell megterveznünk, eldöntenünk, megszerveznünk, értékelnünk! Programjaink tervezésénél az őrs vegye figyelembe tagjainak véleményét, a raj az őrsét, a csapat a rajét! A sportverseny, a szülőkkel szervezett túra, az idősek segítése, a rovargyűjtés, a barkácsolás, a múzeumlátogatás egyaránt jó program. Az a program, amiért mindenki megdolgozott, közös élmény lesz.

A tagfelvételi próbák követelményeit is a 6–12 pont alapján állítsák össze a rajvezetőségek és az úttörőtanácsok, de a követelmények megfogalmazásában vegyenek részt maguk a kisdobosok és az úttörők is. A passzív gyerekeknek adjunk olyan feladatokat, amelyeket szívesen elvégeznek. Segítsenek a barátok! Ha sikerülnek az apróbb dolgok, akkor már ők maguk fognak jelentkezni nehezebb feladatért.

Végül is: reménytelen eset nincs! Ne a rajvezető vagy az őrsvezető ossza ki a tisztségeket. Közösen tervezett program megvalósítása legyen a cél. Mindenki olyan feladatokat, tisztségeket vállaljon, amely megfelel egyéniségének, képességeinek. Fontos, hogy többféle tisztség ellátását próbáljuk meg, a tisztséggel járó munkát pedig becsületesen végezzük el! A rajvezetőség a rajban ugyanolyan önkormányzati szerv, mint a csapatban az úttörőtanács. A rajvezetőségek és az úttörőtanács tagjait mindig a közösség válassza meg! A raj, illetve a csapatközösségek adjanak konkrét feladatokat a rajvezetőségnek, az úttörőtanácsnak, tagjai pedig ismerjék tisztségükkel járó kötelességeiket! A tisztségviselők munkája akkor lesz gazdagabb, ha tartalmas képzésben vesznek részt. Közösségeink gondjait vigyük el a képzési összejövetelre, közösen keressük a megoldást. Például: módszervásáron, tapasztalatcserén, vita során, tábori összejövetelen. A csapaton belüli azonos, vagy hasonló tisztségviselőket fogjuk össze és segítse munkájukat felnőtt úttörővezető. Úttörőcsapataink közélete nem egyenlő az ünnepélyekre való egyenruhás kivonulással, több ennél: a segítő társakkal való közös cselekvés a lakóhely mindennapi életében.

Az őrsök, rajok alakítsanak szorosabb, rendszeresebb kapcsolatot a szocialista brigádokkal, a tanácsokkal, a Hazafias Népfronttal, a szülőkkel, az öregekkel, a KISZ-esekkel! Szervezzünk például közös kirándulásokat, klubdélutánokat, társadalmi munkát, számháborút, honvédelmi napot, kis gazdaasszony kört, politikai vitafórumot!

Bővítsük az „egy őrs – több csaiád" mozgalmat! Alakuljanak lakóterületi őrsök, amelyeket tekintsünk ugyanolyan őrsöknek, mint a többit!

Közösen és rendszeresen értékeljünk minden cselekedetet! Nemcsak a papír, a dokumentum igazolhatja tetteinket. Cselekedeteink önmagukért szólnak: az összegyűjtött hulladék, a szépen beültetett park, a tiszta utca, a szépen festett kerítés, az óvodások játékainak megjavítása, a kisdobosoknak szervezett Télapó-délután, az idős emberek köszönete . . .

Mit tehetnek az úttörőközösségek, hogy minden egyes gyermek teljesítse iskolai kötelességeit, s azért, hogy minél több ismeretet szerezzenek az őrsi és rajösszejöveteleken, szakkörökben, klubokban és más intézményekben?

Javasoljuk:

– Mindenkiben vannak értékek, ezért ismerjük meg egymást, így minden úttörő képességei szerint kaphat feladatot.

– Keressük meg, mi az oka, hogy néhány társunk lemarad a tanulásban? Beszélgessünk vele, látogassuk meg otthonában. Vele együtt tervezzük meg a segítés módját.

– Jó tanuló segítse a gyengébbet, ezzel a közössége bízza meg, s a közösség ellenőrizze, értékelje mindkettőjük munkáját.

– A tanulmányi munka értékelésénél a vállalásokat a képességekkel együtt vegyük figyelembe. Akiknek tanulmányi eredménye javult, – dicsérjük meg! (dicséret az őrsi, a raj, a csapatnaplóban, fénykép a dicsőségtáblára, dicséret a csapatközösség előtt stb.)

Legjobb képességeink szerint együtt végezzük el a 8 osztályt!

Őrsi és rajösszejöveteleken, szakkörökben, művelődési házak, könyvtárak, úttörőházak által szervezett programokon is sok új ismerethez juthatunk. Használjuk ki ezeket a lehetőségeket.

Javasoljuk:

– A könyvtárakban is tartsunk őrsi és rajösszejöveteleket, szervezzünk író-olvasó találkozókat, irodalmi délutánokat, játékos nyelvi vetélkedőket, könyvkiállításokat!

– A GYIK Híradó segítségével ajánljuk egymásnak, és ismerjük meg az újonnan megjelent könyveket.

– Rendszeresen tartsunk tájékoztatót, „Irodalmi 10 perceket" a Kincskereső című folyóiratból.

– Szervezzünk minél több színház-, mozi-, múzeum-, kiállításlátogatást. Összejöveteleken vitassuk meg a látottakat, hirdessünk rajzversenyeket!

– Az őrsi, rajösszejöveteleken vitassunk meg egy-egy rádió vagy Tv-műsort. A kultúrfelelős hívja fel ezekre a figyelmet. (faliújságon, csapatrádión)

– Kulturális tevékenységünk legyen folyamatos. Szervezzünk a szemle programjain belül a csapat névadójához kapcsolódó rendezvényeket. (Versmondó verseny, vetélkedők, pályázatok, kiállítások stb.) Váljanak ezek hagyománnyá!

– A tudományos-technikai úttörőszemlén minél többen vegyünk részt. A vetélkedő három fős csapataiban versenyezzenek a gyengébb képességű, de azonos részterület iránt érdeklődők. Az őrsök, rajok biztassák őket erre.

Az ismeretszerzés legnépszerűbb formái közé tartoznak a szakkörök. Az itt megszerzett tudás segíti pályaválasztásunkat is.

– A csapatoknak minél több technikai szakkört szervezzenek, szülőket is kérjenek fel a vezetésre.

– Hasznosak az üzemi szakkörök. Létesítsünk minél többet a patronáló brigádok segítségével!

– A szakkörök teremtsenek egymással kapcsolatot, nyílt szakköri napokra hívják meg egymást! (úttörőházi, művelődési, üzemi szakkörök)

– A csapaton belül az úttörőtanács és a szakkörök vezetősége kísérje figyelemmel a szakpróbázást! A szakköri híradón, a csapatrádión keresztül egy-egy szakpróbázó, számoljon be a szerzett ismeretekről.

Ismerjük meg iskolai kötelességeinket, jogainkat!

A Házirend összeállításában vegyünk részt, mondjuk el javaslatainkat. Az úttörőügyeletesek kapjanak konkrét feladatokat, s ezzel segítsenek a Házirend megtartásában. Munkájukat ellenőrizze az úttörőtanács ügyeletes fegyelmi munkabizottsága. Az őrsök, rajok a nagyon fegyelmezetlen gyerekeknek is adjanak apróbb feladatokat. Ha ezeket elvégzik, dicsérjük meg őket.

PARLAMENTI

VIRÁG

Mit, hol, hogyan és kikkel dolgozzanak együtt a kisdobosok és az úttörők?

Vegyük észre iskolánkban, környezetünkben, hogy melyek azok a gondok, amelyek megoldásában segíteni tudunk. Mindnyájan szeretnénk, hogy iskolánk, napközink valóban otthonos, barátságos legyen. Saját kezünk munkájával is tegyünk azért, hogy jobb körülmények között éljünk az iskolában és az úttörőcsapatban. „Az úttörő gyarapítja és védi a szocialista társadalom értékeit." Ezért erőnkhöz mérten vegyük ki részünket a lakóhely fejlesztésében, megóvásában és a termelő üzemek munkájában.

Miért dolgozunk szívesen?

Érezzük, hogy az üzemeknek, tsz-eknek, lakóhelyünknek, iskolánknak szüksége van ránk:

– mert a csapatközösség céljait meg tudjuk valósítani a munka segítségével (pl. táborozás, csapatotthon, sportpálya, stb.)

– mert megismerhetjük a termelőmunkát

– mert jó kapcsolat alakulhat ki a KISZ-esekkel, a felnőttekkel

– mert nagy öröm, ha magunk építünk, csinálunk valamit

– mert így viszonozni tudjuk a patronáló üzemek, a felnőttek segítségét

– mert saját közösségünk is jobban összekovácsolódik

– mert elismerik munkánkat.

Mit tegyünk az iskolában?

– Folytassuk a jó hagyományokat: az iskola, az osztályterem, a szaktanterem fölött vállalt védnökséget, a takarékossági, tisztasági őrjáratokat.

– Szervezzük meg a szabolcsi úttörők példájára a „Vegyük észre, tegyünk érte!" akciót, amelynek célja a közösség értékeinek megóvása, a takarékosság és az önkiszolgálás fejlesztése.

– Az iskolai ügyeletes őrs, vagy brigád adjon feladatokat a javító brigádnak, a technikai, barkács és díszítő szakköröknek!

– Kapjanak a különféle szakkörök feladatot az úttörőcsapattól a szaktantermek, szertárak felszerelésének bővítésére, a kisdobosok és napközisek játékainak gyarapítására, javítására!

– Javasoljuk az iskolai önkiszolgálás bővítésére, hogy szervezzük meg a csapatrádió, otthonrádió, a csapatfaliújság szerkesztőségét, iskolaboltot, tejbárt, kertész brigádokat stb.

– Az önkiszolgálást a csapatban, az iskolában az úttörőtanács irányítsa!

Mit tegyünk lakóhelyünkön?

– Folytassuk a hagyományos és eredményes akcióinkat. – Védetté nyilvánítjuk – Veszélytérkép – Teremtsünk értéket! – Szervezzünk környezetvédelmi, természetvédelmi őrjáratokat, hasznosanyag-gyűjtést.

A lakótelepi őrsök is vállaljanak helyi társadalmi munkát. Jobban figyeljünk oda az egyedülálló idős emberekre, és timuri tettekkel segítsük őket, kulturális programokkal szépítsük életüket.

Kezdeményezzük – ahol mód van rá – lakóhelyünkön és környékén a fásítást, parkosítást!

Kérjük a felnőtteket, KISZ-eseket, hogy közhasznú társadalmi munkánk eredményeit segítsenek megóvni!

Mit dolgozzunk a termelőüzemekben?

Végezzünk közös munkát a patronáló szocialista brigádokkal. Kapcsolódjunk be a kommunista szombatok vállalásainak teljesítésébe. Segítsük a mezőgazdasági üzemek, szövetkezetek őszi betakarítási munkáját.

Javasoljuk a városokban élő úttörőknek, hogy vállaljanak munkát a kisegítő, szolgáltató és értékesítő vállalatoknál, szövetkezeteknél. (ÁFÉSZ, Patyolat stb.)

Szeretnénk, ha a 7. osztályosok is vállalhatnának nyári munkát!

Hogyan és kikkel dolgozzunk!

Mielőtt az úttörőközösségek eldöntenék, milyen munkát vállalnak, tudják meg: miért van szükség arra a munkára, kinek segítenek vele, milyen körülmények között fognak dolgozni. Az iskolai őszi mezőgazdasági munka szervezésekor az úttörőközösségek, az úttörő önkormányzat kérjen részt a munka szervezéséből, ellenőrzéséből, értékeléséből! Kérjük a felnőttek és a KISZ-esek segítségét a munka megtervezésében, és előkészítésében. Minden munkában kérjük szüleink, az őrs barátainak segítségét! A közösség mindig tervezze, szervezze meg a munka menetét, az ellenőrzést és jutalmazást.

Lehetőleg mindenki kapjon feladatot. A közös és egyéni teljesítményt mindig értékeljük.

Közösen döntsünk arról, hogyan osztjuk el a munkáért kapott pénzt, arról is, mire használjuk fel!

Hogyan szervezzék az úttörőközösségek programjukat, hogy minél több úttörő és kisdobos sportoljon, túrázzon, táborozzon – és minél több játékban és hasznos szórakozásban legyen része?

Használjuk ki az Edzett Ifjúságért tömegsportmozgalom lehetőségeit. A tömegsport-foglalkozások rendszeresek, szervezettek legyenek.

Mindenki – egyéni programot is állítson össze az egészséges életmód, a rendszeres testedzés kialakítására, melynek teljesítéséről adjon számot közösségének.

Az úttörőcsapatokban rendezzünk minél több saját kiírású kupát, sportversenyt, játékot, felnőttek és KISZ-fiatalok bevonásával.

Kísérjük figyelemmel és használjuk ki a lakóterület, úttörőházak, közművelődési intézmények és sportlétesítmények sportrendezvényeit.

Az úttörőcsapatban létrehozhatunk sport- és turisztikai bizottságot. A bizottságok vezetőinek és a sportfelelősök felkészítését, képzését mindenhol meg kell oldani.

A kisdobosokat is vonjuk be a tömegsportba, az úttörők segítsenek ebben!

Az úttörő-olimpia versenyein figyeljünk a kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyerekekre.

Szervezzük meg az óraközi testnevelést, sportoljunk a napköziben is, fordítsunk nagyobb figyelmet a téli sportolási lehetőségek megszervezésére.

Ajánljuk fel hozzájárulásunkat, társadalmi munkánkat a sport feltételeinek további javítása érdekében.

Az úttörőcsapatokban alakítsunk minél több természetjáró szakkört, klubot, melyek segítsenek a természetjárás szabályainak megismertetésében, a jó program, gyakorlati tudnivalók elsajátításában.

A minden évszakban megszervezett túráinkhoz hívjuk felnőtt barátainkat, szüleinket, a KISZ-eseket.

Először lakhelyünket, majd megyénk, országunk más tájait ismerjük meg.

Növeljük gyalogos, kerékpáros, vízi túrák gyakoriságát.

Szervezzük meg természetjáró úttörők találkozóját több csapat részvételével.

Vegyünk részt a „Vár a természet" turisztikai játékban.

Minél több úttörő ismerje meg az önálló és vándortáborokat.

Legyen több vízi vándortábor. Bővítsük a kisdobosok táborozási lehetőségeit.

Törekedjen minden úttörő és kisdobosközösség a közös pénzből vásárolt sátor, bográcsés egyéb táborozási, túrázási feltételek megteremtésére.

Az őrsök, rajok, csapatok, szakkörök programjai játékosak legyenek.

A nótafák és mókamesterek több új dalt és játékot tanuljanak és tanítsanak.

A megrongálódott játékokat, játszótéri felszereléseket javítsák meg a barkács-, az ezermesterszakkörök, javítóbrigádok tagjai.

Hogyan éljenek, dolgozzanak, játsszanak a kisdobosok, hogy méltók legyenek a kisdobos név-

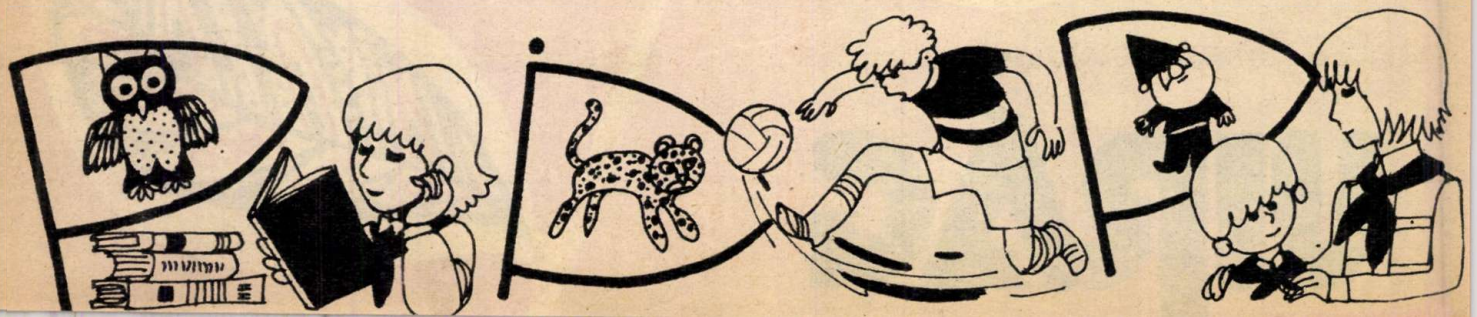

re; megtartsák ígéreteiket és a 6 pontot?

– Az őrsben, a rajban mindenkinek legyen feladata és azt jól végezze el!

– Ápoljuk, fejlesszük a közösség hagyományait!

– Segítsük a gyengébbeket, a rászorulókat!

– Az úttörőcsapat ismertesse meg a kisdobosjelöltekkel a mozgalmi életet, segítse munkájukat!

– Ismerjük meg és védjük a természetet!

– Legyen a csapat programjában több, kisdobosoknak való társadalmi munka!

– A tanítási órákon is játékosan tanuljunk, legyen vidámság, jó hangulat!

– Minden úttörőcsapatnak legyen egy emlékhelye, ahova legjobban dolgozó kisdobosainak neve kerül!

– Javasoljuk, hogy a csapatoknak legyen saját jelvényük, melyet a gyerekek pályázat útján terveznek meg.

Hogyan készülhetnek az úttörők legméltóbban, a legélményszerűbben a KISZ-tagságra, az ifivezetői munkára?

Az úttörőavatás pillanatától készüljünk a KISZ-tagságra.

A 7. és 8. osztályban alaposabban, részletesebben ismerjük meg a KISZ-életet.

A felkészítés alapja a jól végzett úttörőmunkánk legyen.

Bővüljenek a meglevő KISZ–úttörő kapcsolatok.

Kölcsönösek legyenek a találkozások, rendezvények.

Kezdeményezzük mi a kapcsolatok felvételét.

A meglevő kapcsolatokat a pályaválasztási vetélkedők, szakkörvezetés színesítse.

Az úttörőcsapat és KISZ-szervezet egész évre egyeztesse programját.

A „Kiváló úttörőmunkáért" kitüntetést lehetőség szerint az úttörőélet befejezéseként adományozzák az úttörőközösségek.

Nyolcadik osztályban a rajkeret megtartása mellett szervezzenek a rajok Kilián-klubokat, ahol a KISZ életével ismerkedjenek.

Szervezhetünk minden úttörőcsapatban 8. osztályosok klubját.

A tagfelvételi próbák egyre nagyobb erőfeszítést igényeljenek a kisdobosoktól és úttörőktől, és legyenek összhangban a Kilián-próba követelményeivel.

Az úttörőközösségek a végzett munka alapján a legjobbakat ajánlják a KISZ-be.

Az ifi- és úttörőklub legyen együtt.

Az ifiket lássák el feladatokkal.

A nyolcadikosok klubját több KISZ-es vezesse!

KISZ-kapcsolat: legyen KISZ-kör, KISZ-fórum.

Az ifimunka legyen mindenhol KISZ-megbízatás.

Együtt dolgozzanak a kezdő és a tapasztaltabb ifik.

Vegyenek részt az ifik az úttörőtanács munkájában.

Milyen tettekkel, milyen magatartással bizonyíthatják a kisdobosok és úttörők, hogy szeretik, tisztelik szüleiket, nevelőiket, az idősebbeket, mivel fejezhetik ki az igaz, jó barátságot, a bátorságot, fegyelmezettséget?

A mi munkacsoportunkban megállapítottuk, hogy a törvények helyesen határozzák meg az úttörőéletet, igaz, vannak köztünk olyanok is, akik nem érzik magukénak törvényeinket.

Külön figyelmet fordítottunk az erkölcsi magatartást közvetlenül szabályozó követelményekre, különösen a kisdobosok 2. és az úttörők 1., 8. és 9. pontjaira.

AZ ÚTTÖRŐ SZERETI, TISZTELI SZÜLEIT, NEVELŐIT, ÉS AZ IDŐSEBBEKET.

Nagyon fontos a gyerekek és a szülő közötti kapcsolat, a hangnem, a megértés.

A nagyobbak és a felnőttek mutassanak példát a kisebbeknek, így a kicsik csak a jót látják.

A pajtásokat neveljük több önállóságra.

A szülők ne úgy neveljék gyermekeiket, ahogy őket nevelték. Az apa is vállaljon részt a gyermeknevelésben, ne mumus legyen, akivel ijesztgetnek bennünket.

A szeretet tág fogalom. Érzést, ragaszkodást fejezünk ki szeretettel szüleinkhez, pajtásainkhoz, tanárainkhoz s tárgyakhoz is.

A tisztelet azt jelenti, hogy az embert főleg belső tulajdonságai teszik különbbé a többitől, ezért példaképpé is választjuk. Nálunk fiatalabb gyerek is lehet példakép.

A megbecsülés fogalma magában foglalja a szeretetet és a tiszteletet. Megbecsüljük tanárainkat, az idősebbeket. A megbecsülés kölcsönös legyen!

AZ ÚTTÖRŐ BÁTOR ÉS FEGYELMEZETT.

Külön vitában érintettük az iskolai fegyelem kérdéseit. Azt tartjuk jónak, és azt szeretnénk, ha a gyermekek és a tanárok egyformán értelmeznék a fegyelmet, ugyanazt értenék fegyelmen. Erre az egyforma értésre az a tanár képes, aki a gyerekek benső érzését is nézi, hiszen ő is volt gyerek, vagy van gyereke.

A jó tanár ismeri a gyerekeket, megpróbálja megérteni őket, megpróbál nekik igazat adni. Védi őket és neveli. Tud hallgatni a gyermekekre. Tudjon komoly lenni és nevetni is. Ha a gyerekek szólnak neki, próbáljon nekik segíteni. Legyen kedves, és nyisson utat az önkormányzatnak.

AZ IGAZI TANÁRNAK NINCS SZÜKSÉGE VERÉSRE!

Az olyan tanár, aki nem képes fegyelem kérdésében egyetérteni a gyerekekkel, nem képes a gyerekek benső érzését észrevenni: rossz tanár! Nem érti meg a problémákat, nem hallgatja meg a gyerekeket, mogorva, csak a saját gondolatát tartja szem előtt. Nem ért a gyerekek nyelvén, nagyítóval látja a hibákat. Saját hibáit nem ismeri fel.

A követelményekkel kapcsolatban szabályokat alkottunk. Az egyik történetből azt a tanulságot vontuk le, hogy a bátorság próbatételeinél mindig az erőviszonyok az alapvetőek. Az a bátorság, ha az erőviszonyok nem a te javadra állnak, s te mégis vállalod a tettet. A legnagyobb bátorság önmagunk legyőzése.

AZ ÚTTÖRŐ IGAZ, HŰ BARÁT.

A közös cél összetartja a barátokat. Elmélyíti a kapcsolatokat. Az igazi barát a nehéz helyzetben is bizonyítja hűségét és barátságát. Hízelgéssel nem lehet igazi barátot szerezni. Nem helyes, ha a barátságnak gátat szab a gyengébb képesség.

A barátság kialakulhat fiú és lány között is, úgy érezzük, idetartozik a vegyes őrsök problémája is.

A közösség tagjaival is baráti kapcsolat alakuljon ki. Teremtsen a közösség is barátot. A barátság kialakításában nagy szerepet kap a környezet. Környezet a raj, az osztály, a pedagógus is. A barátválasztások kialakításában nagy szerepet kap a rajvezető is. Az általa kialakított légkör befolyásolja a barátválasztást. Elősegítheti a barátságok kialakulását, de meg is szakíthatja ezeket.

A barátság általában pozitív érzelem, jó dolog, szükség van rá. Sajnos egyre ritkul körülöttünk az igazi barátok köre. A barátság jellemformáló tényező, alapvető követelménye a kölcsönös őszinteség. Kialakulása lehet egyéni, lehet közös kezdeményezésre, de fenntartása mindig kölcsönös felelősségvállaláson alapszik. Az igazi barátság feladatokat ró a felekre.

Javasoljuk, tartsunk önvizsgálatot valamennyi őrsben, rajban ezekről a kérdésekről.

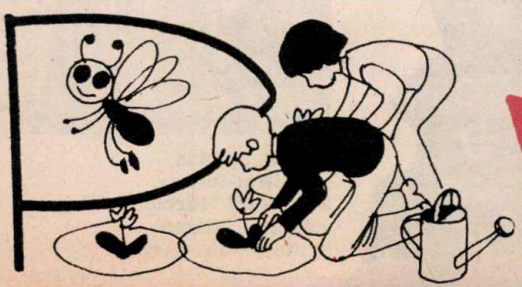

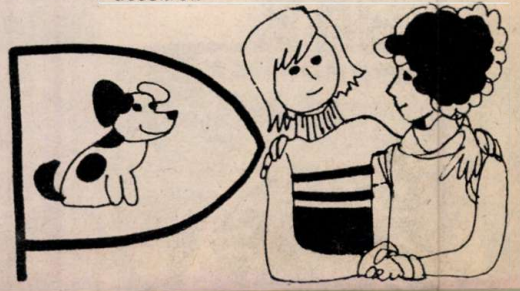

EGY ESTE BOLDOGÉKNÁL

Budapesten, valahol a város közepén szerény névtábla hirdeti egy kétszobás lakás ajtaján, hogy itt lakik a Boldog család. Apa, anya, és három fiútestvér. Persze a tábla csak az édesapa — Boldog Sándor — nevét „hirdeti", de a gyerekeket, Zolit, Lacit, Sanyikát is látja mindenki, amikor reggelenként iskolába mennek.

Olyankor édesanyjuk már a közeli óvodában dolgozik, édesapjuk pedig régen elindult a buszgarázsba, ahol mint az egyik legjobb karosszérialakatos szakmunkást ismerik.

Boldog Zolit a budapesti úttörők ezermester vetélkedőjén ismertem meg. Fürgén és pontosan illesztgette egymáshoz a csempéket, mint egy szakember, aki évek óta ezt csinálja.

— Apuval raktunk mi már csempét, amikor az étkezőt hoztuk rendbe — válaszolta kérdésemre, majd így folytatta: — Anyu elég gyakran használja a varrógépet és ha valami kisebb hiba van, szénkefét kell cserélni, vagy beragad a gép, én hozom rendbe. Ezért aztán használhatom is. Szűrrátétes kézimunkákat készítek, anyutól és aputól is kapok hozzá mintát.

Kíváncsi lettem, hogyan élnek, és — miután Zoli meghívott — egy késő délután becsengettem hozzájuk.

ÁRULKODÓ ZUGOK

Barátságos, hétköznapi kép fogadott. Zoli, Laci és édesanyjuk a kézimunkákat rendezgették, Sanyika az olvasást gyakorolta, az édesapa pedig magnót javított. Zoli magnóját, amelyik éppen aznap mondta fel a szolgálatot.

A lakásnak szinte minden zuga a közös munkáról árulkodott. A falakon és a bútorokon apa, anya és a gyerekek alkotásai, kézimunkái.

Közös alkotás az Eiffel-torony, a családi türelempróba jelképe, hiszen gyufaszálból készült

— Állólámpa, falióra, virágállvány, láncon függő könyvespolc, az előszobában étkezősarok, ezeket apa készítette, de mi is segítettünk — mondta Zoli. Édesanyja folytatta a bemutatást:

— A férjem előrajzolja a kézimunka mintát, akár a subaszőnyegét is, mi meg kivarrjuk, kötjük, hímezzük. A kalocsai mintától a modern faliképig, készítünk mi mindent és közben megbeszéljük, mi történt az iskolában, mit csinált már megint Laci, aki bizony nem éppen mintagyerek. Néha hebrencskedik, és csak azzal lehet lehűteni, hogy kizárjuk a közös szórakozásból.

NEM KÉRTEK DRÁGA JÁTÉKOT

Különben nagyon rendes gyerekek. Segítenek tálalni, takarítani, még a legkisebb is jön velem a közértbe vásárolni, de ha kell, neki is segítenek a nagyobbak a lecketanulásban. Abban az évben, amikor a bútort vettük, egyik sem kért drága játékot, amikor pedig megbeszéltük, hogy a kirándulásokhoz, országjáráshoz Zsigulit veszünk, akkor még a finomabb falatokról is lemondtak volna...

Zoli megmutatta a könyvespolcot, aztán a gyerekszobát, a kidobott rádió egyik alkatrészéből készített — „saját gyártmányú" — erősítőt, Laci állatképgyűjteményét, a közösen készített gyufaszál Eiffel-tornyot. Édesapjával együtt kimentünk a kis műhelybe is, ahol megmutatták legújabb kincsüket, az ötven köbcentis motort.

KINCS A MŰHELYBEN

— Azt tervezzük, hogy átalakítunk egy régi, vastag kerekű rollert, és hozzáépítjük a motort. Még nem tudjuk mi lesz belőle, motoros roller, vagy gokart — mondta Boldog Sándor. — Zoli nagyon ügyes, mindent elkövet, hogy szerelő lehessen. Most már nemcsak Zoli, hanem Laci is az én szakmámat emlegeti. Ő is szerelő akar lenni...

Nem csodálkozom, hiszen a kimondott szavaknál is többet ér a példa. Itt, a Boldog család otthonában, minden zug a közös munkáról, a szülők példájáról beszél.

Búcsúzáskor újra a névtáblára pillantottam. Lehetséges, hogy a három gyerek az „ősöktől" nemcsak jelképes nevet örökölt?

Orbán József

Fotó: Wagner Margit

A szülők kedvéért a fiúk is szívesen szőnek-fonnak

Zoli úgy ül a géphez, mint más az asztalhoz

A kis műhelyben minden szerszám, minden csavar az együttes munkát szolgálja

A legkisebb gyerek is látja a példát. Nem olyan ügyes még, mint a többiek, de szívesen dolgozik

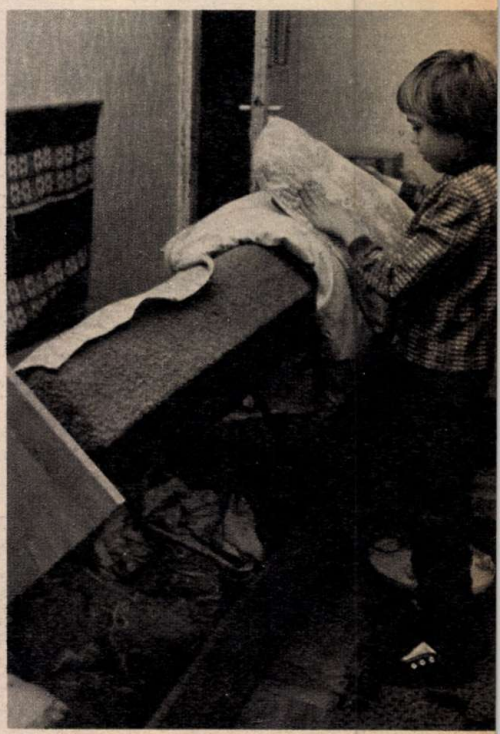

A saját szobájukat együtt takarítják, így hamarabb rend van. Sanyinak olyan ez, mint valami játék

KÖNYVET A KÓRHÁZBA!

A budapesti V. kerületi 452-es számú *Pataky István* Úttörőcsapat kiadta a jelszót: „Gyűjtsünk könyvet a Heim Pál Gyermekkórház betegeinek!" A könyvek egy része a gverekek polcáról került le, de növelték a gyűjteményt a szülők és a nagyszülők is.

Dr. Gorácz Gyula, a kórház főigazgatója és *Teleki Lászlóné*, a könyvtár vezetője köszönte meg az úttörőcsapat értékes ajándékát. Nagy volt a beteg és lábadozó gyerekek öröme, amely tovább nőtt, amikor megtudták: ha valamelyiküknek a szívéhez nő egy-egy *Kertész Erzsébet-, Lázár Ervin-, Jókai-* vagy *Cooper-kötet*, gyógyulása után haza is viheti magával.

Hasonló kezdeményezésről számolt be levelében *Fuchs Anikó*, a budapesti XIII. kerületi *Sallai Imre Általános Iskola* tanulója. Ők azt vállalták, hogy mindannyian egy-két jó állapotban levő könyvvel lepik meg a *Madarász utcai Csecsemő és Gyermekkórház* betegeit.

A RAJVEZETŐSÉGNEK ÜZENJÜK

1979. november 29-i számunk 18. oldalán felhívást közöltünk, amelynek ez volt a címe: „Hogyan dolgoztok?" Bizonyára elolvastátok és már meg is kezdtétek a feladatok végrehajtását.

Most, utólagosan figyelmetekbe ajánljuk, hogy a felhívás negyedik bekezdése az alábbiak szerint módosult:

„Ez lehet az alapja annak, hogy ti is részt vehettek a XIII. őrsvezetői találkozón Baranya megyében, 1980 júniusában."

NAGYTAKARÍTÁS

Idézet egy levélből:

„Iskolánkban a siófoki 50-es számú Latinca Sándor csapat úttörőparlamentjén elhangzott egy kifogás: nem vigyázunk az iskola tisztaságára! Ez igaz, de a rendért mi vagyunk a felelősek — a lakók. Valamit tenni kellene! S megszületett az ötlet: nagytakarítást tartunk szabad szombaton. Vödrökkel, seprűkkel felfegyverkezve érkeztünk az iskolába. Ablakot tisztítottunk, mostuk az ajtókat, radíroztuk a padokat, sepertünk, felmostunk, végül a parkettás termeket felpasztáztuk. A jókedv általános volt, örömmel dolgoztunk. Habár siettünk is, mert a tévében meg akartuk nézni a filmet.

Hétfőn szinte újnak éreztük a környezetet. Senki sem próbált firkálni a padra, a szemetet ezúttal mindenki a kosárba dobta (nem mellé!), a mosdóban nincs pancsolás. Szóval: mindenki tanult valamit. Azt mindenesetre, hogy becsüljük meg mások munkáját, legyünk igényesebbek környezetünkkel szemben, s mi magunk is tegyünk érte."

PALACSINTÁK A LEVEGŐBEN

Bár a tojásleves nem tartozik a kedvenc ételeink közé, de a pirított májat és főleg a palacsintát már szívesen megesszük. Ezt a három ételfajtát kellett elkészíteni a miskolci Tokaj étterem „kis kukta" vetélkedőjén részt vevő úttörőknek. Majdnem száz fiú és lány sütött-főzött kétfős „vegyes" csapatokban. A legjobb kuktának Lapuch Erzsébet és Benkő Zoltán bizonyult, jutalmul étkészletet kaptak. Gálos Ágnes és Tóth Sándor kettőse — akik a levegőben dobálva forgatták a palacsintát — elnyerte a palacsintasütés kiváló mestere címet.

EZ VAN...

— Egy pillanatig sem áltatom magam azzal, hogy netán vonzó lennék. Viszont ennek a hosszú képződménynek meglehetősen hosszú és érdekes története van.

Nem voltunk ugyan mindig ilyen tekintélyes termetű jószágok, de a legelés már abban az időben is nehezünkre esett. Mert a nyakunk valahogy kimaradt a „tervezésnél". Mármost amelyikünknek a felső ajka kellően lefittyedt, azok elérték a füvet, többet ettek, és ezek életképesebb utódokat hoztak a világra. Ez így ment évmilliókon át. Közben a termetünk egyre hatalmasabb lett, a felső ajkunk — az orrunkkal együtt — egyre hosszabb. De azért sajnálni sem kell bennünket. A „fatörzs" elcsúfít ugyan, de cserébe szinte kézzel ajándékoz meg bennünket.

Hja barátaim, valamit valamiért...

ZSIBONGÓ

KIÁLLÍTÁS AZ ATHENAEUMBAN

Nagyon sok gyerek tekintette meg az Athenaeum Nyomdában december 10-én megnyílt polgári védelmi kiállítást, amely elsősorban az MHSZ tevékenységét mutatta be.

FEHÉR EGÉR FÉLÁRON

Budapesten, a Nyugati pályaudvar előtt, egy lámpaoszlopon kapta lencsevégre fotósunk, Gaál Zoltán ezt az „épületes" hirdetést. Komolyan gondolta az állatkereskedő, hogy a gyerekek legjobb szórakozása lehet, amikor családi körben megetetik a kígyóval a piros szemű, kicsi fehér egeret? Persze, ha féláron vehetik meg a szülők az egeret, az mindjárt más. Sok kicsi sokra — idegsokkra — megy...

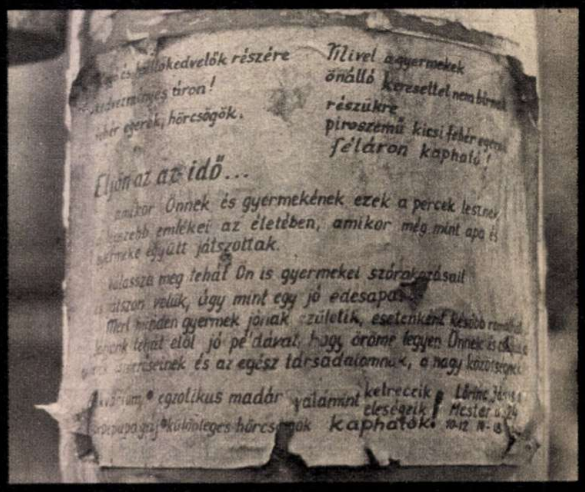

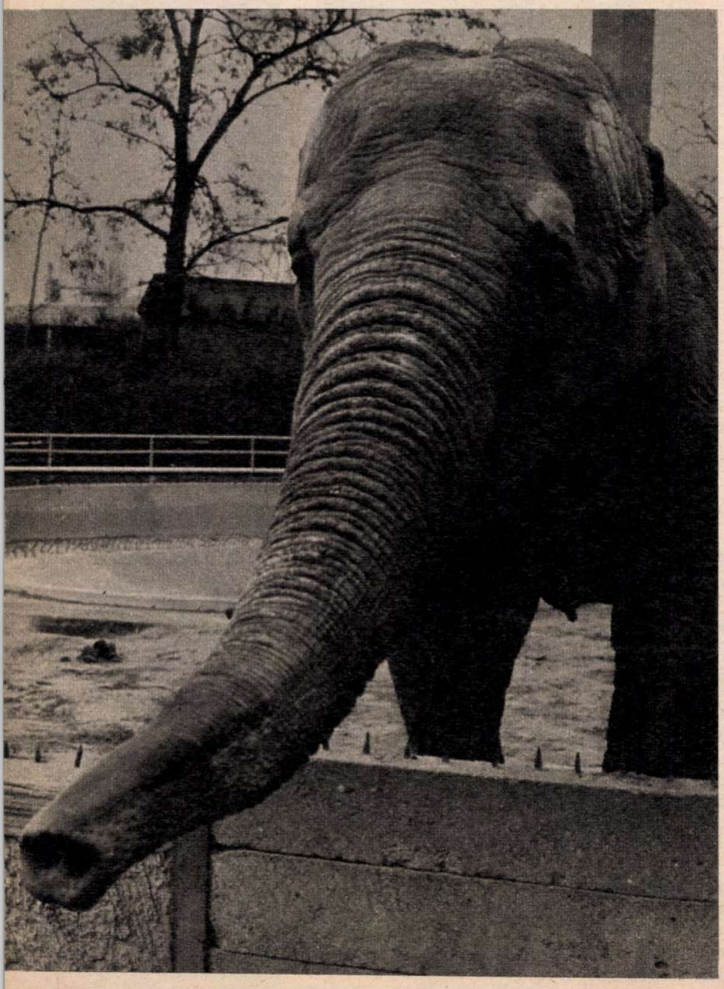

CSATA FEKETE–FEHÉRBEN

1979. december 20-i tévéadás feladata.

Világos: Kc3, Hé5. Sötét: Ké2, Hd7, gy: f4.

Világos indul. Kérdés: üthető-e a d7 huszár? Sötét utolsó lépése 1. –, Hf6–d7 volt, azzal az elgondolással, hogy ha világos üti a huszárt, akkor az f4 gyalog megindul. Kérdésünk: ütheti-e világos a d7 huszárt, vagy nem? Ha üti, tarthatja-e még a döntetlent? Ez a feladat hangzott el a „Csata fekete-fehérben" című televíziós műsor 1979. december 29-i adásában. **Beküldési határidő, 1980. január 20.**

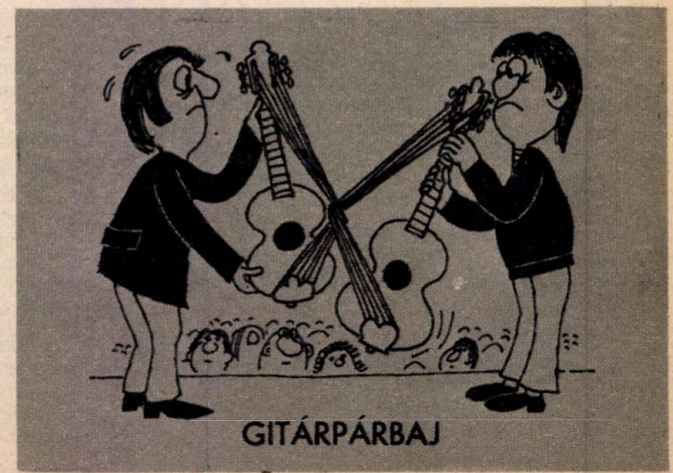

GITÁRPÁRBAJ

Íme, egy új-zélandi fiú „játék" közben. Valamelyik „miért?"-jére az újságból keresi a választ

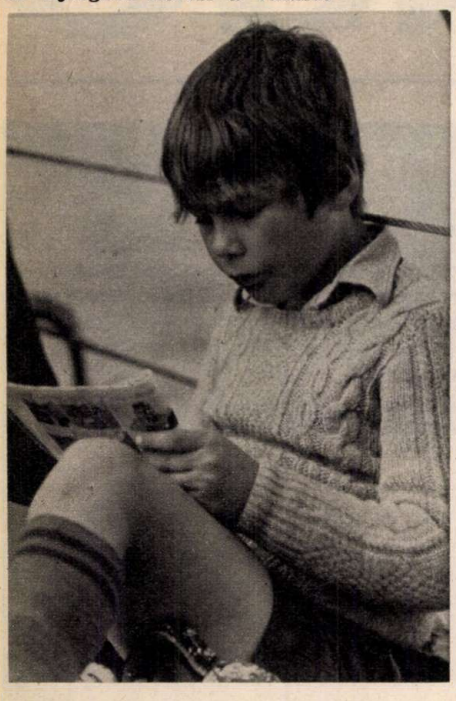

A nepáli iskola azt sugallja, hogy a tudás nem földi eredetű, hanem Buddha ajándéka. Vajon miért...?

A mongol kislányok mesés kincsnek örülnek. Az iskolában olyasmiről tanulnak, amiről a nagypapa sohasem hallott...

NEM NEHÉZ AZ ISKOLATÁSKA

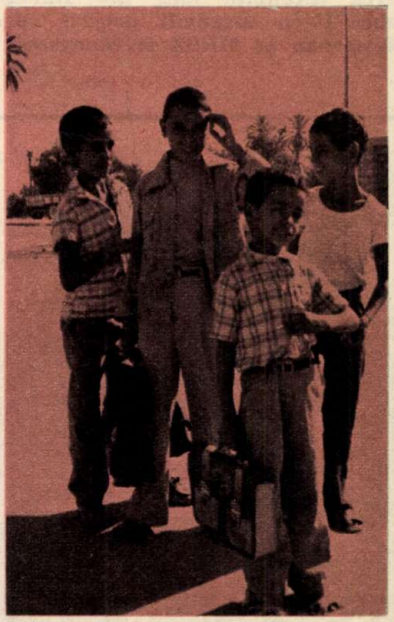

Persze... tudjuk, hogy nehéz.

De azt is tudjuk, hogy elsősorban nem azért, mert a tanszerek kétségkívül meglepő sokaságát hurcolod benne. Hanem azért, mert a tartalmát nyűgnek, tehernek, legjobb esetben is szükséges rossznak tekinted. Nos, ezzel kapcsolatban van egy jó hírünk: az iskolatáska súlya jelentősen csökkenthető!

Nem, nem úgy, ahogy hirtelen felindulásodban gondolod, a tanszereket továbbra sem lehet kidobálni belőle. Azokra valóban szükség van. Hogy miért?

Remek kérdés! És ha mindjárt meg is próbálsz válaszolni rá, tiéd lesz a világ legizgalmasabb, legérdekesebb, és egyben leghasznosabb játéka. Olyan játék, amelynek nincs vesztese, és főleg — soha nincs vége. Mert nincs végleges válasz, amelyik után ne kérdezhetnéd meg újra és újra: jó, de *miért...!?*

Az iskolatáska akkor kezd egyre könnyebbé válni, amikor rájössz, hogy a benne levő „játékszerek" nem elegendőek arra, hogy minden *„miértre"* választ adjanak. Kiderül majd, hogy a környező világ megszámlálhatatlan kérdéséhez képest tulajdonképpen súlytalan...!

Ha megmaradunk a hasonlatnál, amely a világ megismerését izgalmas és érdekes játéknak tekinti, akkor azt kell mondanunk, hogy az iskolatáska tartalma csak a „játékszabályokra" tanít. És ugyan ki állítaná, hogy az a legjobb focista, aki a legjobban ismeri a játékszabályokat?

A mellékelt képeket se tekintsétek másnak, mint egy-egy kiindulópontját a nagyszerű játéknak. A valóság néhány tényét rögzítik. Tényeket, amelyekből az igazi játékos számára önként adódik a kérdés:

— Jó, de miért...!?

—R —R

A londoni gyerekek is
keresik a titkot.
Kutatják a folyamatot,
melynek során a kő életre kel...

Alkoss valami újat!
Meglátod:
tanulni, vagy tanítani —
tulajdonképpen
egyet jelent...

Egy megfelelően formált fa,
néhány kellően megfeszített húr,
és mindehhez az ember gondolatai...
Igen, a zene világa
megintcsak alkalmas arra,
hogy kalandos felfedező
útra csábítson...

...És egyszerre csak rájöttünk,
hogy az élet megérthető,
ábrázolható, kifejezhető.
Értjük törvényeit,
sőt azokat felhasználva
magán az életen is
változtathatunk

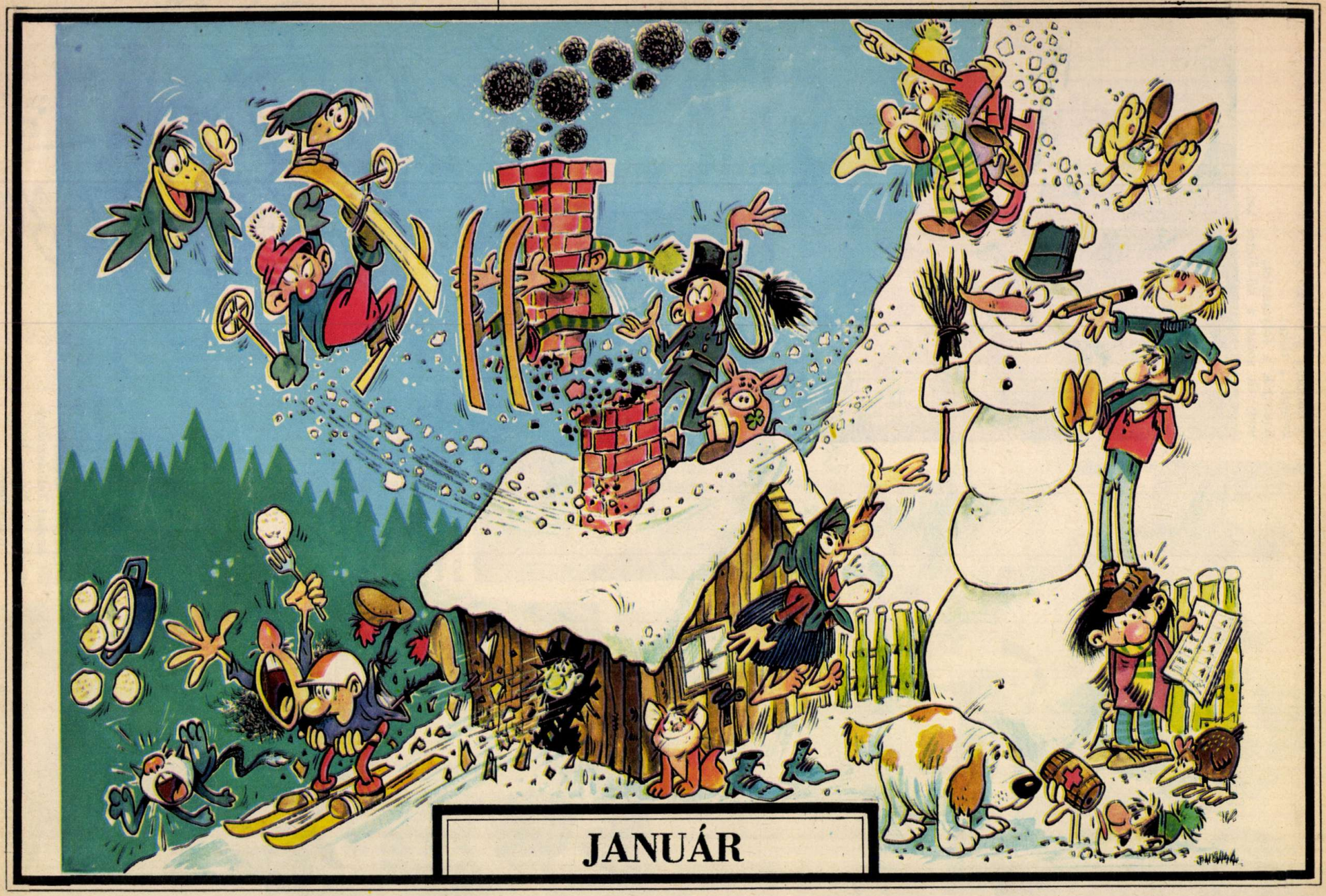
JANUÁR

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyen színes naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

	8 KEDD GYÖNGYVER	16 SZERDA GUSZTAV	24 CSÜTÖRTÖK TIMOT
1 KEDD ÚJÉV	9 SZERDA MARCELL	17 CSÜTÖRTÖK ANTAL, ANTONIA	25 PÉNTEK PAL
2 SZERDA ABEL	10 CSÜTÖRTÖK MELANIA	18 PÉNTEK PIROSKA	26 SZOMBAT VANDA
3 CSÜTÖRTÖK GENOVEVA	11 PÉNTEK ÁGOTA	19 SZOMBAT SÁRA	27 VASÁRNAP ANGELIKA
4 PÉNTEK TITUSZ 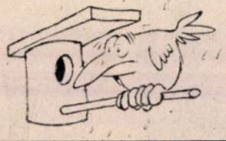	12 SZOMBAT ERNŐ	20 VASÁRNAP FÁBIÁN, SEBESTYÉN	28 HÉTFŐ KÁROLY, KAROLA
5 SZOMBAT SIMON	13 VASÁRNAP VERONIKA	21 HÉTFŐ ÁGNES	29 KEDD ADÉL 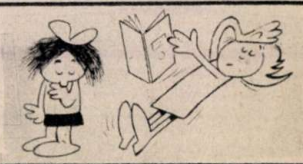
6 VASÁRNAP BOLDIZSÁR	14 HÉTFŐ BÓDOG	22 KEDD VINCE	30 SZERDA MARTINA
7 HÉTFŐ ATTILA	15 KEDD LÓRÁNT	23 SZERDA ZELMA	31 CSÜTÖRTÖK MARCELLA

A SZÍNHÁZ VARÁZSA

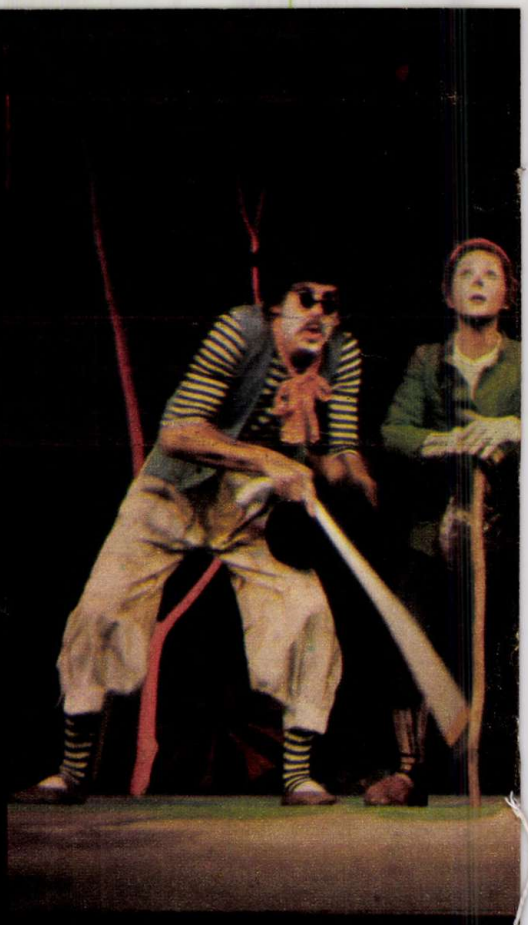

KÜLÖNLEGES FÉNYEK FOKOZTÁK AZ OLASZ PINOKKIO-ELŐADÁS HATÁSÁT

A MAGYAR DARABBELI KANDÚR, PINOKKIO ÉS ROKA A CSODÁK MEZEJÉN

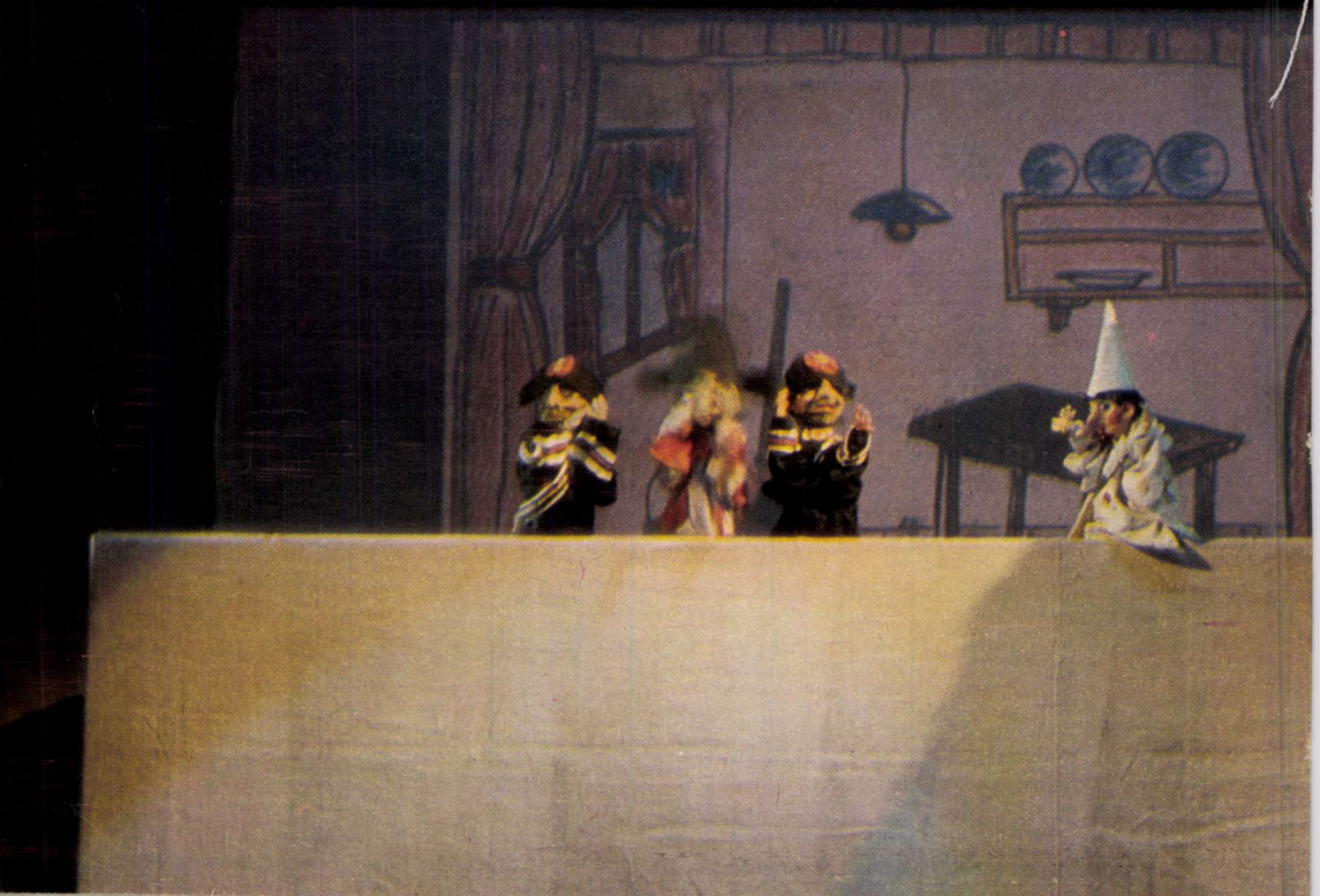

– Egyáltalán nem fognak beszélni? – kérdezte tőlem csodálkozva a mellettem ülő kislány a cseh „Bolondozók" nevű pantomim-együttes előadásának harmadik percében.

– Nem, de azért mindent érteni fogsz! – súgtam a fülébe. Kérdése jogos volt, hiszen szokatlan, vadonatúj élményben volt része a Latinca Sándor Művelődési Házban; a némajáték még nem elégge közismert színházi műfaj Magyarországon.

Kételkedését hamar elfelejtette, és megannyi társával együtt végigmulatta a nagyszerű előadást.

FERGETEGES JÁTÉK

A színpadon két agrárszakadt, mezítlábas – de nem kifestett arcú – bohóc ül, korgó gyomorral. Kinjukban elfogyasztják a vázában hervadozó virágot, úgy, mint egy előkelő ebédet. De nem laknak vele jól. Kétségbeesésükben öngyilkosok akarnak lenni, de olyan szerencsétlenül fognak hozzá, hogy ezen is csak nevetni tudunk, meghozza teliszájjal, hiszen a méreg feliratú üvegben – bor van! A kötélbe, amire felakasztanák magukat, csak belegabalyodnak.

Váratlan látogató, a postásnő érke-

ROSZTYIK MEGELEVENEDETT JÁTÉKAI VOLTAK A SZOVJET MESEJÁTÉK FŐSZEREPLŐI

Nem azért mondom, hogy irigykedjetek, de a kaposvári gyerekeknek egy hétig kivételesen jó dolguk volt: nap mint nap délelőtt–délután színházba mehettek! Néha még a suliból is lóghattak – ez egyszer hivatalos engedéllyel – hiszen a nemzetközi gyermekszínházi találkozó előadássorozata elképzelhetetlen lett volna – gyerekközönség nélkül!

A „KÉTSZEMÉLYES" CSEH PANTOMIM-SZÍNHÁZ ELŐADÁSÁT A NAGY SIKER MIATT MEGISMÉTELTÉK

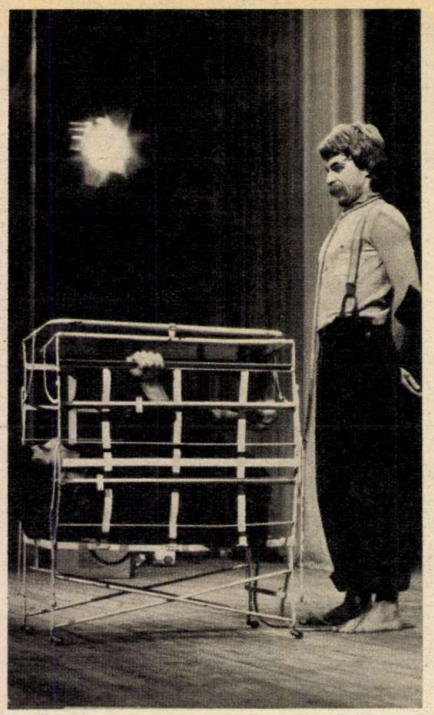

A TÁRGYAKKAL VALÓ KÜZDELEMBEN MOST EGYIK HŐSÜNK MARADT ALUL, ILLETVE „BELÜL", MERT ÖSSZECSUKLOTT KÖRÜLÖTTE A VASÁGY

zik. Örökséget hoz. A két bohóc már a felhőkben érzi magát a boldogságtól, de az örökölt kincsesláda csupán különböző cipőket rejt.

Mit is tehetnének mást, sorra felpróbálják a lovagcsizmát, a balettcipőt, a tűsarkú női cipőt. És most következik az előadás legmulatságosabb része: felhúzzák a lábbeliket és a cipők fajtája szerint kezdenek viselkedni. Párbajoznak a csizmában; balettoznak a spicces cipőben, totyognak a papucsban, táncolnak a női tipegőben.

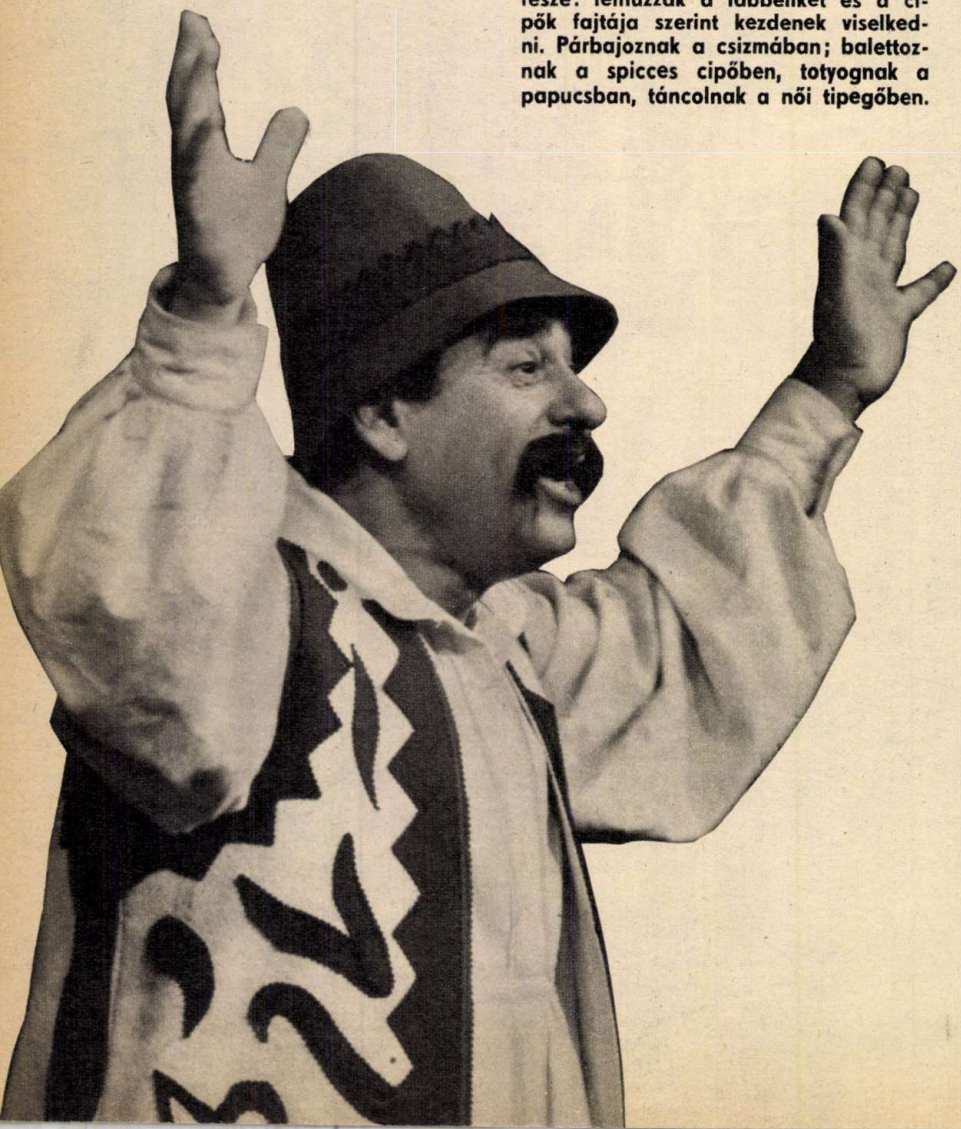

Ezzel a felszabadult bolondozással ér véget a darab.

Nem számoltam, de legalább tizenötször tapsoltuk vissza őket.

A FABÁB IS EMBER

A mese szerint Pinokkió, mint frissen faragott, de „faragatlan" – vagyis tapasztalatlan – fabáb meggondolatlan kalandokba keveredik.

Mint a könyvben, a színdarabban is az iskola elől szökik meg, de a színházban nem kell attól szenvednünk, hogy unalmas tanulságot bogozzunk ki a meséből: emlékeztek, az író azt igyekszik a könyvben a szájunkba rágni, hogy „jaj azoknak a gyerekeknek, akik fellázadnak a szüleik ellen és oktalanul elhagyják a szülői házat!" Ez így pont olyan, mint egy kioktatás. De szerencsére ez a mondat hiányzik a színházi előadásból, viszont átélhetjük Pinokkióval tapasztalatlansága következményeit, tévedéseit, bánatát, kalandjait – a legborzasztóbbakat is – és vele együtt térhetünk haza, boldogan; őszintén belátva, hogy más fontos is van a világon, mint – ahogy Pinokkió mondja még az elején – „enni, inni, aludni, mulatni és csavarogni".

Mint minden jó művészi alkotásban, ebben az előadásban is benne foglaltatik az élet egésze. Hiszen valamenynyiünkben – nemcsak a gyerekekben, a felnőttekben is! – egy életen át hadakozik egymással a két pinokkiói érzés: legszívesebben ellógnánk Játékországba, dehát – dolgunk is van...!

Végül a fabáb elnyeri méltó jutalmát: embersége révén – emberré válhat.

A hagyományos színházi előadások mellett játszhattak a kaposvári gyereknézők Levente Péterrel és a Mezei Éva vezette Budapesti Gyerekjátékszín tagjaival, felszabadultan élvezhették a hajdúhadházi gyerekek Suli-komédiáját, a Toldit. Elgondolkozhattak az „Aki bújt, aki nem" című darabon, amely mai gyerekek gondjait tárta fel – ezt Gabnai Katalin és a gyerekek közösen állították színpadra – és még számos előadást nézhettek végig, észre sem véve az őket izgatottan figyelő szakembereket, akiknek ritka alkalma nyílt itt lemérni az előadások hatását.

A szakmai tanácskozáson kiderült, hogy mindenből kevés van: kevés a gyerekszínházi előadás, kevés a 10–14 évesek életéről szóló gyerekszíndarab, kevés az ügyet szolgáló színházi szakember.

Azzal a vággyal jöttem haza Kaposvárról, hogy bárcsak minden héten, és minden faluban, városban gyerekszínházi találkozó lenne! Akkor eljuthatna minden gyerek színházba, és vagy a képzelet játékaiban gyönyörködhetne, vagy saját életének élményeit, gondjait látná viszont a színpadon.

GAÁL–SOMHEGYI

KEDVES
ISMERŐS
PAJTÁS
RE-SHOW

PAJTÁS

A Kedves ismerős ezúttal...

RE-SHOW

Mikrobusz fékez a pirosra váltó jelzőlámpa előtt. A zebrán áthaladó gyalogosok a kisbuszból kiszűrődő énekszóra lesznek figyelmesek. Csődület támad. (A fellépésre igyekvő RE-SHOW együttes vokálpróbáját hallják.) ... a közlekedési dugót végül egy rendőr oszlatja szét.

— 1978-ban alakítottam az együttest, de a jelenlegi felállásban csak 1979 februárja óta játszunk — mondja a zenekar vezetője, Reschofsky György. — 12 húros gitáron, szájharmónikán játszom és szólót énekelek. Társaim azt mondják, én vagyok az „ötletzsák". Szabó Tamás szólógitáron, congán játszik és énekel. Gyüre Tibor hangszerei: bőgő, basszusgitár, tangóharmonika, conga és játékzongora, énekel is. Agárdi Sándor congán, bongón, trombitán, csörgőkön, sörös-és kólásüveken muzsikál, no és persze énekel is.

— KISZ- és úttörőrendezvényeken, építőtáborokban, üdülőkben lépünk fel, de az idősebbek is szívesen hallgatják muzsikánkat. Műsorunkon komoly mondanivalójú politikai dalok, vidám, játékos nóták és disco-paródia is szerepel — gyakran táncra is perdülünk a színpadon. Mindig arra törekszünk, hogy minél közvetlenebb legyen az előadás hangulata.

— A tévé Fiatalok órája és Forgószínpad című műsorában szerepeltünk már. A Fiatal dalosok országos találkozóján a Fejér megyei KISZ-bizottság díját nyertük, a győri Pop—jazz—rock napok rendezvényéről pedig aranydiplomával tértünk haza.

Szeretnek a gyerekeknek, a gyerekekkel együtt énekelni. Komolyan veszik őket, megértik gondjaikat, problémáikat. Ezt bizonyítja a debreceni VII. országos úttörőparlamenten adott nagysikerű koncertjük is. Reschofsky György erre az alkalomra írt Üveggolyó című dalát, melyet meg is tanított a küldötteknek.

A tanácskozás résztvevői megszeretették, szívükbe zárták a RE-SHOW együttest, s levélben kérték szerkesztőségünket, hogy mutassuk be őket a Kedves ismerős oldalon. Szeretnék, ha az ország valamennyi úttörője megismerné őket — az úttörőparlament kedves ismerőseit.

RK.

ÜVEGGOLYÓ

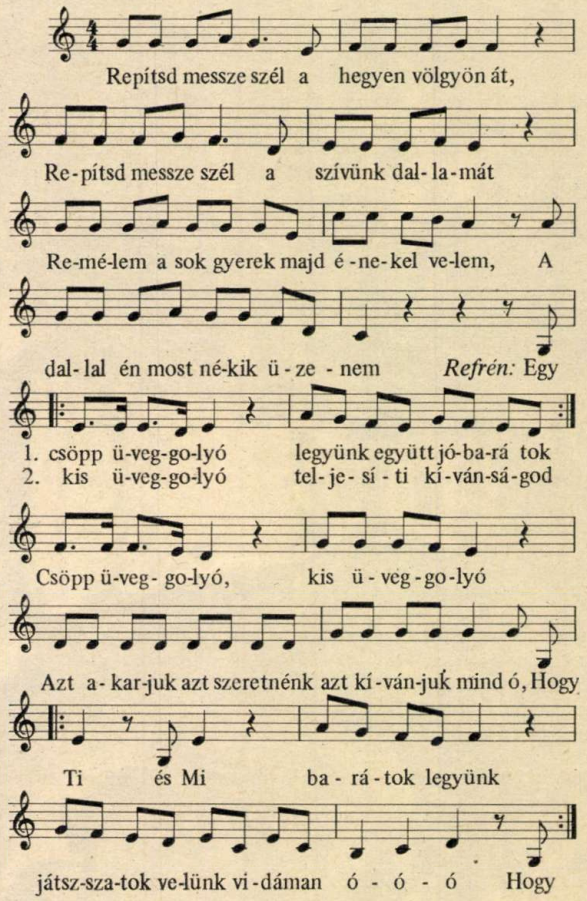

A nagyi még csak játszik is, míg nem fáj a feje,
De apunak meg anyunak rám sosincs ideje,
Pedig hát a gyerek az egy olyan szerkezet,
Mely utálja a spenótot, de játszani szeret. (Refr.)
Kaptam néhány üveggolyót szülinapomra
Nem cserélném senkivel se kártyanaptárra,
Odaadnám bátyámnak, ha eljönne velem az állatkertbe,
mert én azt oly nagyon szeretném. (Refr.)

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvükben viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok. Mi segítünk. A szerkesztőség meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse... Add át nekik rendszeresen a KIS TÖRTÉNELEM címszó alatt megjelenő írásokat. Kérésünk – úttörőmegbízatás.

REGE A CSODASZARVASRÓL

(részletek)

Száll a madár ágrul ágra,
Száll az ének szájrul szájra;
Fű kizöldül ó sírhanton,
Bajnok ébred hősi lanton.

Vadat űzni feljövének
Hős fiai szép Enéhnek:
Hunor s Magyar, két dalia,
Két egytestvér, Ménrót fia.

Ötven-ötven jó leventét
Kiszemeltek, hogy követnék;
Mint valamely véres hadra,
Fegyverkeztek könnyű vadra.

Vad előttük vérbe fekszik,
Őz vagy szarvas nem
menekszik?
Elejtették már a hímet —
Üldözik a szarvas-gímet.

— — — — — — — —

Száll a madár, száll az ének
Két fiáról szép Enéhnek;
Zengő madár ágrul ágra,
Zengő ének szájrul szájra.

Már a nap is lemenőben,
Tüzet rakott a felhőben;
Ők a szarvast egyre űzik,
Alkonyatkor ím eltűnik.

Érnek vala éjszakára
Kur vizének a partjára;
Folyóviznek partja mellett
Paripájok jól legelhet.

Monda Hunor: itt leszálljunk,
Megitassunk, meg is háljunk;
Monda Magyar: virradattal
Visszatérünk a csapattal.

— — — — — — — —

Folyam parton ők leszálltak,
Megitattak, meg is háltak,
Hogy majd reggel, viradattal
Hazatérnek a csapattal.

Szellő támad hűs hajnalra,
Bíborodik az ég alja;
Hát a szarvas nagy-merészen
Ott szökdécsel, túl a vízen.

Nosza rajta, gyors legények!
Érjük utól azt a gímet.
És — akarva, akaratlan —
Űzik ismét szakadatlan.

Arany János

HUNOR ÉS MAGYAR

Több mint ezerötszáz esztendővel ezelőtt északról és keletről vándorlásaik során egyre több nép érkezett Európába. Hogy csak néhányat említsünk: a gótok, a gepidák, a longobárdok, a vandálok – északról, majd a hunok és az avarok – keletről. Egyik nép a másikat szorította ki a helyéből, s végül ez a hatalmas népmozgás a Kárpát-medencében torpant meg.

Így vált hazánk hatalmas füves térségeivel a nomád népek szállásterületévé. Így kerültek ide a magyarok is, amikor földünkön a kilencedik század idején letelepedtek.

Letelepedésükről szép monda szól, melyet Arany János is megénekelt.

A monda szerint messze napkeleten élt egyszer egy fejedelem, Ménrót, azaz Nimród. Ennek a fejedelemnek két szép deli fia volt: Hunor és Magyar. A fiúk, amikor felnövekedtek, apjuktól megválva, külön sátrakba költöztek. Jó vadász volt mind a két ifjú, apjuktól tanulták a vadászat mesterségét.

Történt pedig egyszer, hogy vadászat közben egy csodálatosan szép szarvasgím tűnt fel előttük, és amint üzőbe vették, elfutott a meotiszi ingoványok felé, ahol is nyomát vesztették. A szarvas, mintha csalogatta volna őket, hol felbukkant, hol meg eltűnt.

Egyszer aztán olyan helyre értek, ahol dús és selymes volt a fű, bővizű a folyó. A víz partján gyönyörűséges lányok játszadoztak, közöttük a két legszebb Dul, alán fejedelem két leánya volt. Hunor és Magyar elhatározták, hogy letelepednek az őket követő vadászokkal együtt. Ők ketten Dul fejedelem leányait, a többiek Belár király leányait vették feleségül. A folyótól napkeletre Hunor telepedett le, napnyugatra Magyar. A monda szerint Hunor utódai lettek a hunok, Magyaré a magyarok.

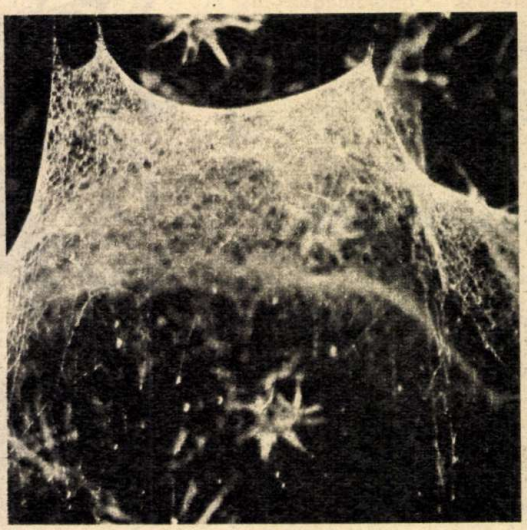

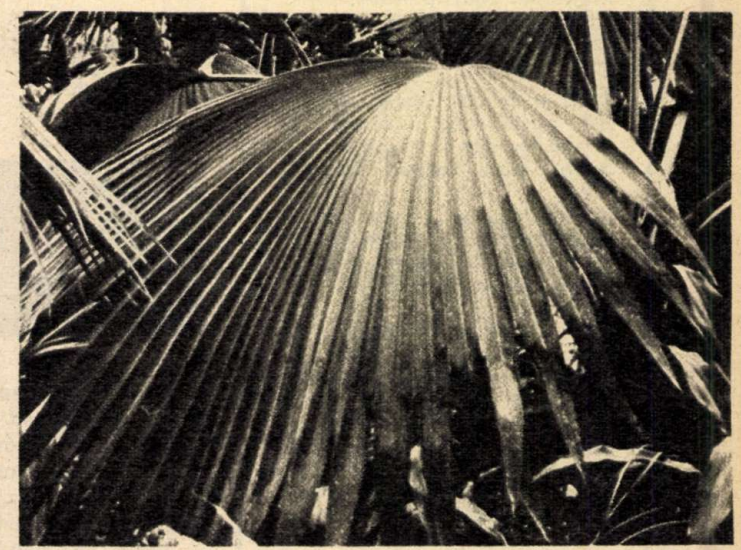

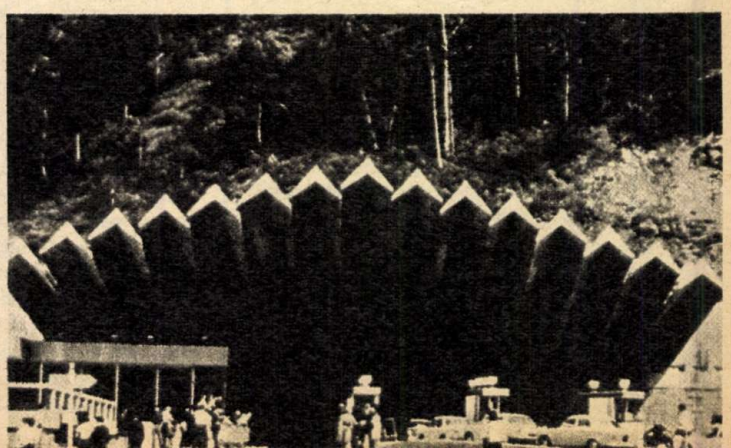

»KÉP /ZŐ/-MŰVÉSZET«

Jár a fotós gépével, meglát valamilyen tájat, lefényképezi, s a kész képet átalakítja. Tussal ráraj-zol a kész képre, vagy az eredetit kivetíti, s csak a körvonalait használja fel. Így alkot valami újat, szokatlant. Ez azután valóban kép(ző), vagy ha tetszik: kép(ből)-művészet. De ugyanilyen hasonlóságokat lehet felfedezni a természeti és az építészeti alkotások között is. A pálmalevél formája és a Mont-Blanc alagút bejárata, a pókháló és a Müncheni Olimpia Stadion, valamint a marhabél és két épületet összekötő hídszerkezet alakja is hasonlít egymásra.

Na igen! Ha az ember jobban odafigyel!

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓ FIÚK FIGYELEM!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1980–81-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a következő szakmákban:

– kőműves, ács-állványozó, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, fapadlózó, műanyagburkoló, épületasztalos, épületburkoló, szobafestő, mázoló, tapétázó, épületbádogos.

Jelentkezhetnek a jelenleg 8. osztályos tanulók, továbbá azok a fiatalok, akik a 17. életévüket még nem töltötték be. Jelentkezni lehet személyesen vagy levélben a vállalat személyzeti és oktatási osztályán. (1096 Budapest, Hámán Kató u. 3–5.)

Vidékről beiskolázott tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást biztosítunk.

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező leányokat az 1980/81. tanévre felveszünk

fonó,
szövő,
kötő-hurkoló

szakmunkástanulónak — 16 éves korig.
Képzési idő: 3 év.
Ösztöndíj:
A tanulmányi eredménytől függően — a fonó, szövő szakmunkástanulónak 350—560,— Ft-ot, a kötő-hurkoló szakmunkástanulónak 150—550,— Ft-ot fizetünk.
Juttatások:
Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500,— Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk.
(Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)
Ezen kívül a gyárunk mellett levő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést (munkaszüneti napokon is), havi 210,— Ft-ért biztosítunk.
Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.
Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és a területi gimnáziumban van lehetőség.
Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

A gyár címe:
PNYV. Kelenföldi Textilgyár
személyzeti és oktatási osztály
Budapest XI., Budafoki út
111—113., 1502.
Telefon: 868-955, 191 mellék.

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre fonó, szövő, géplakatos, elektroműszerész és villanyszerelő szakmunkástanulónak.
Felső korhatár: 16 év
Tanulóidő: 3 év
Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft
Ösztöndíj kiegészítés: 190,— Ft

Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok.
A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes.
Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.
A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft
Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.
Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.
A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar Személyzeti és Oktatási Osztály, **Budapest,** Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék

BUDAPRINT PÁLYÁZAT

III. FORDULÓ

Minden fiatal kedvelt viselete a pamuttrikó. Különösen akkor, ha a trikó elejét valamilyen különleges felirat vagy rajz díszíti. Itt az alkalom, hogy saját elképzelésed saját trikódon láthasd viszont.

TERVEZZ MAGADNAK TRIKÓMINTÁT!

A minta rajzának mérete 20×20 cm-nél ne legyen nagyobb, vagyis tervezhetsz akkora kör, négyzet, vagy téglalap alakú mintát, ami egy 20×20 cm-es négyzetbe belefér.

A minta tervezéséhez három színt is felhasználhatsz.

A beérkezett trikótervek közül a zsüri a legjobban sikerült 20 mintát díjazza. Az első díjat nyert mintatervet vállalatunk egy-egy pamuttrikóra rányomja.

E forduló 20 nyertesének 1–1 trikót küldünk az első díjas mintából.

A nyertesek nevét a Pajtásban közöljük, a trikókat postán küldjük el.

A mintatervek beérkezési határideje: 1980. január 31.

A borítékra írd rá: Pályázat!

Most se felejtsd el felírni azt is, hogy hányadik osztályba jársz.

Aki mind a három fordulóban jó megfejtést küldött be, részt vesz a fődíj kisorsolásán. A szerencsés nyertest levélben értesítjük a főnyeremény átvételének időpontjáról. Erről a Pajtásban is beszámolunk.

A FŐNYEREMÉNY EGY KARÓRA!

A „BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalat szívesen válaszol leveleitekre, érdeklődésetekre segít a pályaválasztásban is.

Erre a címre írhattok:
„BUDAPRINT"
Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest, Postafiók 111. 1300

Ezzel a háromfordulós „BUDAPRINT PÁLYÁZAT" véget ért.
Reméljük, jól szórakoztatok.

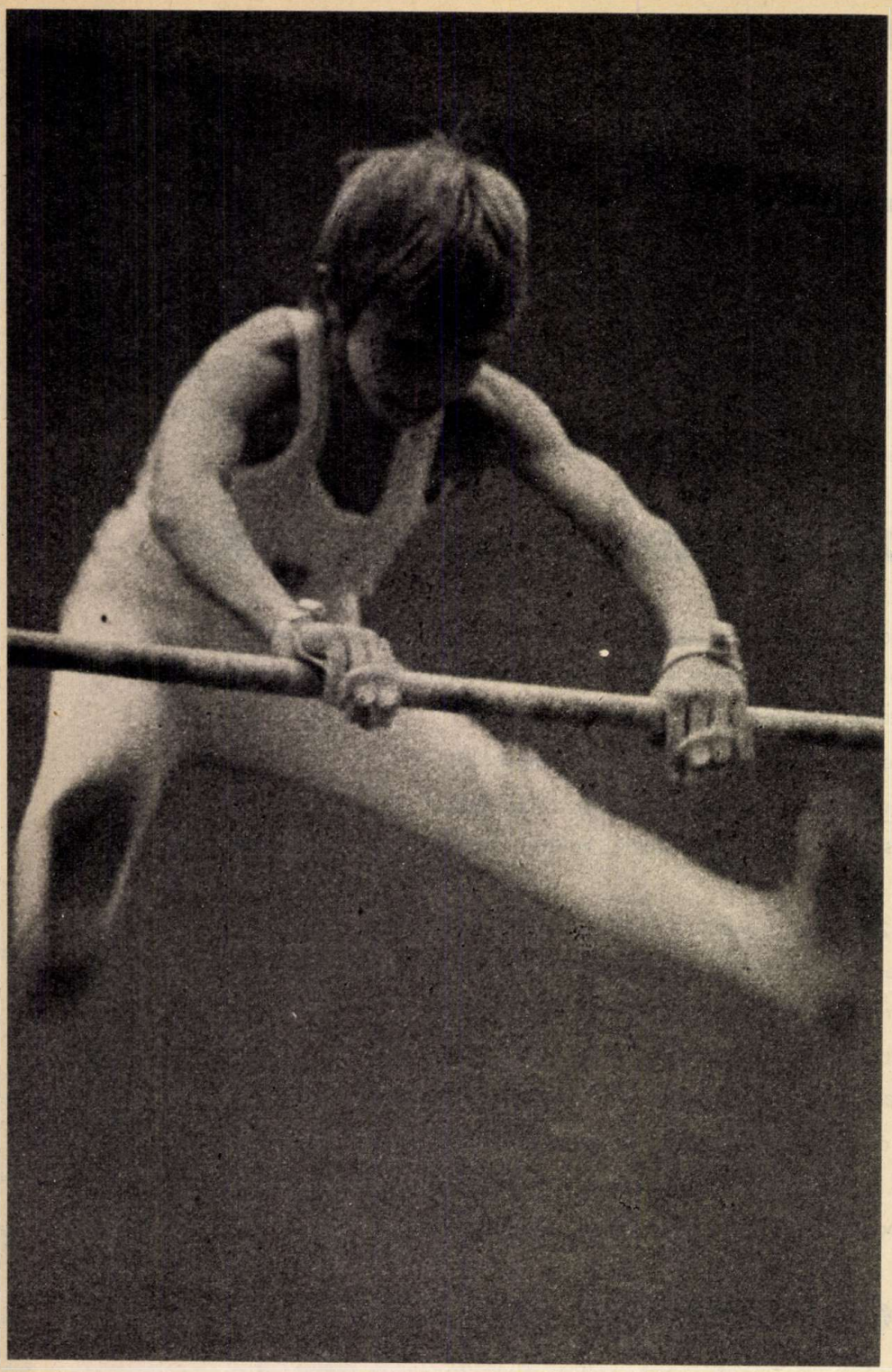

A lendület nagyon fontos, hogy a nyújtón jól sikerüljön egy-egy gyakorlat

Az V. nemzetközi „Tulit Péter meghívásos tornászverseny" ünnepélyes megnyitója

Korosztályok teljes egyetértésben a bírói asztalnál

Tornász-tabló

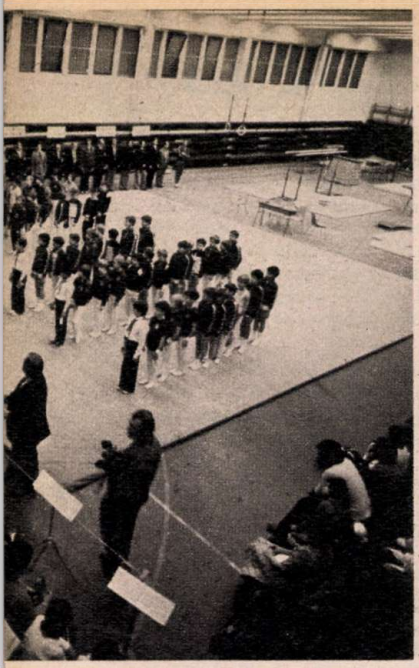

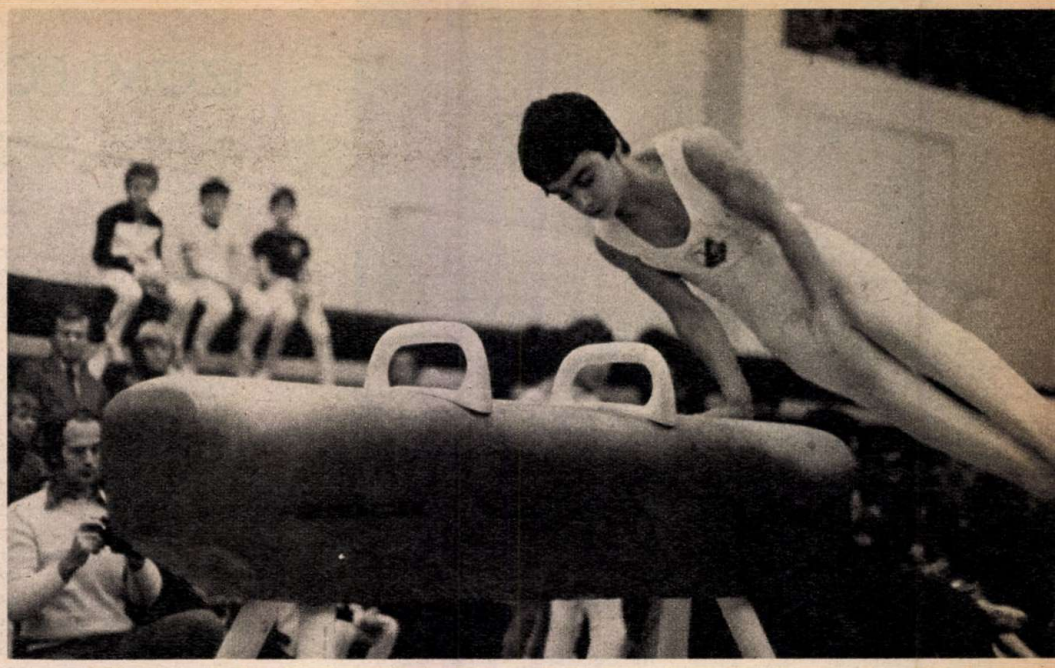

Mészáros Csaba, a magyar tornászsport egyik legígéretesebb képviselője

Figyelem arcának változásait. Az egyik pillanatban a szigorú bíró számonkérő kifejezése ül tekintetében, a következő másodpercben az edző szurkolása uralkodik el vonásain, mintha mondaná, most kell ügyesen végrehajtani azt a sokat gyakorolt billenést, kisfiam, a harmadikban pedig — egy-egy elvétett mozdulat láttán — megenyhül ábrázata szigorúsága, szerető szülőként vigasztalja csemetéit:

— Nem baj, ne csüggedj, legközelebb sikerülni fog!

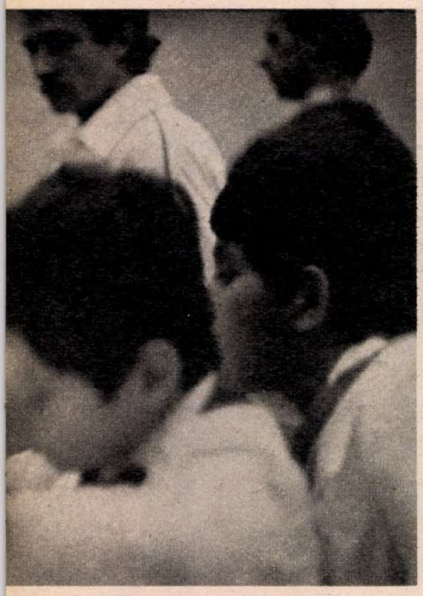

HÁRMAS SZEREPBEN

Vígh László mesteredző, *Magyar Zoltán* háromszoros világbajnok sikereinek kovácsa, a közelmúltban lezajlott kiskunhalasi „V. nemzetközi Tulit Péter meghívásos fiú úttörő tornász emlékverseny"-en három szerepet is kapott: edzőit, bíróit és szülőit. Figyelmét ugyancsak meg kellett osztania a különböző szereken versenyző,

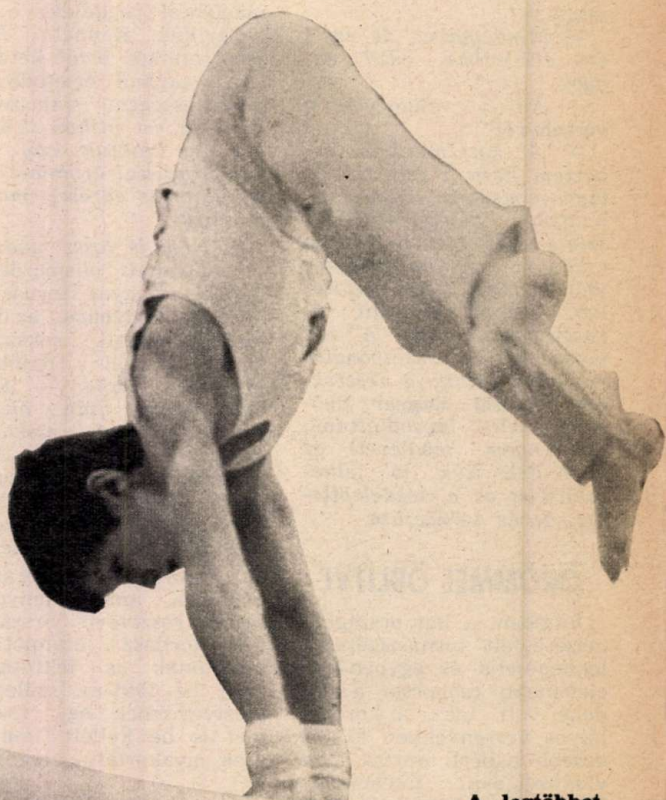

A legtöbbet fejlődött magyar tornászpalánta, a kiskunhalasi Hegyes Csaba

Vigh Zoltán, a világbajnok Magyar Zoltán edzője ezúttal saját fiának segít a bemelegítésnél

saját gyerekei, az FTC sportolói Zoli és Laci, valamint a lovon szereplő résztvevők között.

— Tulajdonképpen melyik szerepét tartja fontosabbnak?

— *Mindegyiket, de azért én elsősorban edző vagyok.*

— Mi a véleménye a versenyről?

— *A közelmúltban érkeztem haza a felnőtt világbajnokságról, a mezőny nagyon kiegyenlítődött, szinte száz tornász tudja csaknem hajszálnyira ugyanazokat a gyakorlatokat. Valami ilyesmit tapasztaltam itt is. A hat korosztályban színvonalas versenyt vívtak a résztvevők, jórészt magyar győzelmeknek tapsolhattunk, de engem meglepett az NDK-beli fiúk jó felkészültsége és a svédek ötletes, derűs tornászása.*

ÖRÖMMEL ÖBLÍTVE

Valóban, a hat országból idesereglett tornászígéretek legnépesebb és egyben legelevenebb csoportja a svédeké volt. Igaz, a korosztályos versenyekben ők kevesebb babért arattak, de vidámságban, játékosságban övék volt a pálma. A különböző szerek előtti bemelegítésre várva egykupacban hancúroztak, dögönyözték egymást és edzőiket. S ezt olyan ellenállhatatlan jókedvvel tették, hogy a többieket is magukkal ragadták.

Egyikük, *Kenneth Persson*, amikor erről kérdeztem, magától értetődő természetességgel válaszolta:

— *Mi ezt otthon is mindig így szoktuk, egy kis hancúrozással, örömmel öblítjük le az edzések monotonságát.*

— *Nem is rossz módszer* — csettintett elismerően a legjobb magyar tornász, a hazaiak kedvence, az ifjúsági válogatott, sokszoros úttörő-olimpiai bajnoka: *Mészáros Csaba.* — *Egy-egy edzés után bizony ránkfér némi mókázás, annyira elfáradunk. Manapság a C-elemek (legnagyobb nehézségű gyakorlatok — A szerk.) megtanulása már igen nehéz.*

Jellemző a verseny színvonalára, amely lényegében a résztvevő országok fiú tornász utánpótlása tablójának is tekinthető, hogy az 1964-es születésű résztvevőknek egy C-elemet is be kellett mutatniok gyakorlatuk során.

B. F.

Fotó: Gaál Zoltán

EREDMENYEK.

1964-es születésűek. Összetett. 1. Kakukk Zoltán (Ú. Dózsa), 55,4, 2. Báthori (Kiskunhalasi AC) 52,89 3. Persson (svéd) 48,3. 1965-ös születésűek: 1. Mészáros Csaba (KAC) 56,7, 2. Kroll (NDK-beli) 56, 3. Kovács (KAC) 54,9. 1966-os születésűek: 1. Jan Seger (NDK-beli) 55,2, 2. Asopidis (csehszlovák) 53,9, 3. Puskás (KSI) 53,7. 1967-es születésűek: Rezács Péter (Ú. Dózsa) 54,9, 2. Rezács Zoltán (Ú. Dózsa) 54,3 3. Storke (NDK-beli) 54,2. 1968-as születésűek: Pruma Tibor (Bp. Spartacus) 55,4 2. Hegyes (KAC) 54,7, 3. Evotovits (KAC) 52,5. 1969-es születésűek: 1. Béres László (Bp. Spartacus) 54,4, 2. Johansson (svéd) 52,2, 3. Lungberg (svéd) 51,5.

A legeredményesebb külföldi versenyző díját Silvio Kroll, a legeredményesebb hazai résztvevőét Mészáros Csaba nyerte el. A legtöbbet fejlődött magyar tornász részére kiírt trófeát Hegyes Csabának ítélte a zsűri.

IZOMLECKÉZTETÉS

A szobában, erkélyen, vagy egyéb fedett helyeken végzett testedzés ugyan nem ér fel a szabadtéri mozgással, de kitűnő lehetőségeket kínál a téli „holtidény" hasznos kitöltéséhez.

Az alábbiakban szeretnénk tanácsot, ötleteket adni az izmosodni vágyó fiúk számára, de a későbbiekben a lányoknak is tartogatunk néhány olyan gyakorlatot, amelyekkel megalapozhatják a szép testtartást, a karcsúságot és a jó kondíciót.

1. gyakorlat: a comb és a törzs (elsősorban a has) izmainak erősítése. Ülésből kissé dőljetek hátra és emeljétek fel mindkét lábatokat, a karokat nyújtsátok előre. Ebben a helyzetben (lebegőülés) végezzetek kar- és lábkeresztezéseket. Könnyítés: kézzel támaszkodjatok a test mögött, és csak a lábak lendüljenek. Nehezítés: lebegőülésből a törzs erőteljes csavarása közben ellentétes irányba lendülnek a karok és a lábak (lásd az 1. képet).

2. gyakorlat: kar- és lábizom-erősítés. Állásból ereszkedjetek lassan guggolásba, kezeteket emeljétek előre (oldalt, magasba), majd emelkedjetek vissza állásba. Nehezítés: guggolásban, súlyzóval, vagy egyéb nehezékkel a kézben apró szökkenések (lásd a 2. képet).

Az erősítő edzést néhány perces bemelegítő gimnasztika (kar-, törzs- és lábgyakorlatok) után kezdjétek el. Először 20—30 mp-ig végezzetek egy-egy sorozatot, majd a „meggyötört" izmok fellazítása után fáradásig folytassátok. Ne feledkezzetek meg a legfontosabb tanácsról: csak a szorgalmas, rendszeresen végzett otthoni erősítés hozza meg a kívánt eredményt!

Hát akkor: zene indul... kezdődik a „tánc"... Jó szórakozást!

L. A.

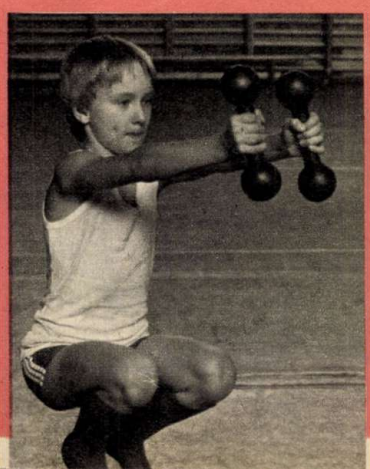

Figyeld ezt az emblémát! Lapunkban ezentúl emellett találhatod „Izomleckéztető" rovatunkat

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: 1980. január 30.

INDULJ EL a bal alsó sarokban levő nyíltól és próbálj meg a sziklás vidéken a hegyekig eljutni!

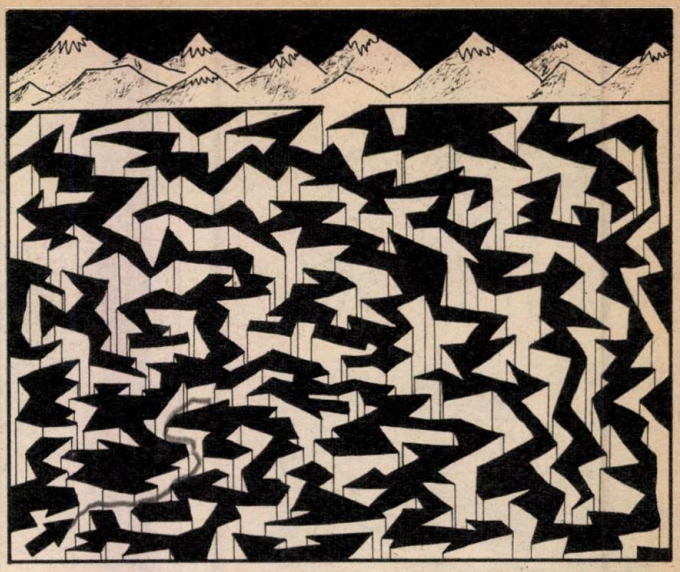

A 34. ÉS 35. SZÁM MEGFEJTÉSEI

34. szám: Keresztrejtvény: Viktória, Bajkál, Garda, Ontario, Kaszpi, Michigan, Ribinszki. **Kör alakú:** 3-as, 5-ös csavart. Kellékek: kávédaráló. Hány részlet: 6. **Felismered-e:** Szovjetunió, Románia, Ausztria, Lengyelország, Jugoszlávia, Franciaország, Magyarország. **Súlyemelők:** a—3, b—4, C—1, D—2. **Minden:** Jevtusenkó. Pancsi-pancsi: 3-as cső és az A. csap.

35. szám: Keresztrejvény: Hóra, mazurka, polka, verbunkos, hopák, cotillon, kóló. **Valaki:** 1. Az 1-eshez, 2. a 4-eshez és a 2-est a 3-assal összekötni. **Az „F" betűtől:** futárral nem egyszerű. **Japán kislány:** Nem. Öt eltérés van. **A hat épületből:** A, F. **Ez a jelenet:** gyárkémény, antenna, indiánsátor, pisztolytáska, divatos kalap, rádió, fényképezőgép, játékautó. **Eltépett levél:** T, Z, E. **Hány különbség:** 10.

BENZINKÚTNÁL

Találd meg a hét furcsaságot a képen!

BETŰREJTVÉNYEK

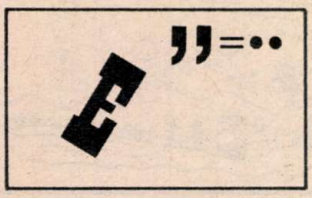

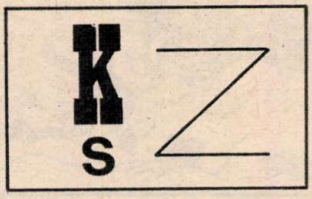

A PARLAMENT

VÍZSZINTES: 1. A Parlament díszlépcső-csarnokát ilyen oszlopok tartják. 11. Születésnapi ajándék is lehet. 12. Tegezőviszonyban van vele, latin eredetű szóval. 13. Más, mint a többi. 14. Magyar származású angol Ázsia-kutató, régész, Aurél. 15. Cselekvést fejez ki. 16. Egyforma betűk. 18. Á, Á, Á. 19. Türelmetlen szócska. **20. Ennyi ötemeletes lakóház férne el benne, akkora terjedelmű.** 22. EÁ. 23. Kiejtett betű. 24. Spanyol és norvég autók betűjele. 25. Síléce egynemű betűi. 26. Balatoni üdülőhely. 29. ,,Megy a . . . Kanizsára". 31. Figyelmeztetések. 32. Határozottság, szigor. **33. Az építmény átlagosan ilyen vastagságú betonalapon nyugszik.**

FÜGGŐLEGES: 1. Az Országház építője, műegyetemi építész tanár. 2. Nagy folyó a Szovjetunióban. 3. Személyéért. 4. DTE. 5. Belőle nyílik a gége- és a nyelőcső. 6. Sáp kevert betűi. 7. Kis valószínűséggel, de esetleg. 8. Szigetországban laknak. 9. TTI. **10. Festőművész, a Parlament egyik dísztermét róla nevezték el, mivel a Honfoglalás c. festménye díszíti a termet.** 17. Régi római köszöntés. 20. Darálók. 21. Személyemet. 22. Fut . . ., megfutamodik. 23. Egyik egyetemünk betűjele. 25. Széjjel. 27. Spanyol, norvég és román autók betűjele. 28. Kissé sekély! 30. ÖRÉ.

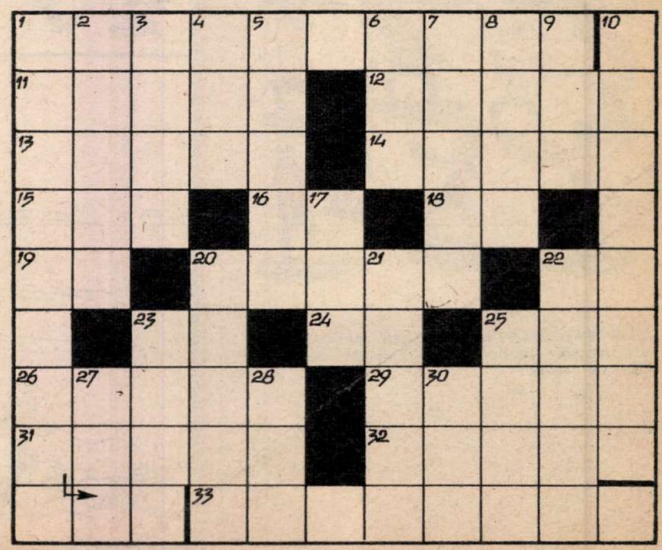

NYERTESEK

A 33. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kaptak: Récsei Emese, Budapest; Buri Zoltán, Kiskunfélegyháza; Borbély Ilona, Bakonyszombathely; Dezső Katalin, Debrecen; Dobos Gabriella, Gyöngyössolymos; Gábor Judit, Nagyfüged; Kiss Orsolya, Szabadszentkirály; Kiss Erika, Várpalota; Kremper Márta, Szécsény; Németh Gyula, Kaposfüred; Nagy Zoltán, Debrecen; Papp Pálfi Éva, Pécs; Pósza Mariann, Mosdós; Simon Irén, Tiszacsege; Stanyó Anita, Győr; Szalay Judit, Sopron; Szente Mónika, Dunakeszi; Takács Károly, Körmend; Tanyik Viola, Sényő; Volman Anita, Bölcske.

A 34. szám nyertesei: ifj. Adorján Bálint, Karsay Emese, Budapest; Szabó Csilla, Varga Melinda, Miskolc; Erős Rozália, Kisbér; Göbl Katalin, Dunafalva; Gubacsi Erika, Tass; Kádár Péter, Mázaszászvár; Kiss Csilla, Tordas; Kozma Csaba, Törökszentmiklós; Kulcsár Anna, Szigetmonostor; Lepsényi Anna, Eger; Pentkó Ildikó, Nyíregyháza; Mihályi Lívia, Zalaegerszeg-Pózva; Percze Ágnes, Békéscsaba; Szabó István, Izsák; Szekszárdi Gábor, Üllő; Szilágyi Judit, Mezőcsát; Toldi Gabriella, Mezőtúr; Tóth Éva, Szeged.

TÖPRENGŐ

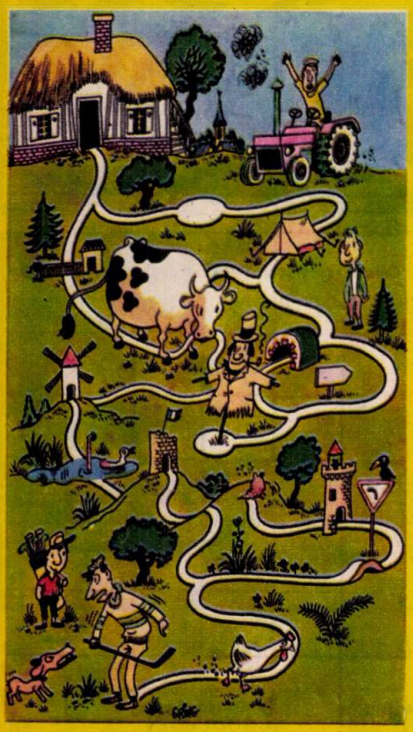

A KÉPEN LÁTHATÓ minigolf-pályán hány képtelenség található?

A SZEMBENÁLLÓ golfozó alakok közül kettőt megrajzoltak háttal állva is. Melyek ezek?

A BEHAVAZOTT tájat ábrázoló képen kilenc furcsaságot találsz, ha figyelmes vagy. Melyek azok?

KET TESTVÉR is részt vesz a hógolyócsatában, de külön csapatban. Ruhájuk különböző, de arcuk nagyon hasonlít. Keresd meg őket!

SZÓT KAP:

Barlavits Péter

A VII. országos úttörőparlament küldöttei még most is beszélnének, ha véget nem ér a tanácskozás. Sokan szerették volna elmondani a rengeteg ötletet, javaslatot, gondot, amellyel társaik útra bocsátották őket. A hozzászólások a Pajtásban folytatódhatnak. „Szót kap" Barlavits Péter Győrszentiványból:

„Győr megye küldötte voltam, de nem tudtam beszélni csapatomnak arról a kezdeményezéséről, hogy évekkel ezelőtt a tanév elején összeállítottunk egy csapatprogramot. Ebben ünnepség, kirándulás, táborozás, csapatverseny, minden szerepelt. Ezután készítettünk egy kérdőívet, s ezen felsoroltuk a programokat. Ilyenek voltak benne: kerékpártúra március első hetében Bábolnára, csapaton belüli sportverseny az iskolában májusban, vagy kétnapos kirándulás Döbröntére a tanév végén. A kérdőíven minden olyan programot felsoroltunk, aminek a lebonyolításához a szülők segítségét kértük, majd mindegyiknek a végén helyet biztosítottunk arra, hogy aki vállalja, írja alá a nevét. Minden egyes programunk levezetésére akadt két-három szülő is. Azóta minden tanév elején elkészítettük a programot, végigvittük a kérdőívet és egyetlenegy csapatprogramunk sem maradt el. A győri Papírfeldolgozó I. üzeme községünkben működik. Ők patronálják úttörőcsapatunkat. A kérdőívek alapján szinte az egész község tudja, hogy az úttörőknek melyik kirándulását, melyik megmozdulását kik szervezik, kik segítik és kik vesznek részt rajta. Többször előfordult már, hogy jóval több szülő jött el, mint amennyien vállalták, de olyan eset még nem volt, hogy egy kirándulásunk, egy sportversenyünk vagy egy vetélkedőnk elmaradt volna azért, mert nem volt, aki levezesse. Tapasztalatból tudjuk, hogy a felnőttek nagyon szívesen részt vesznek a gyerekek kirándulásain, sőt még kerékpártúráin is. Próbáljátok meg, nektek is sikerülni fog."

LEVELEZNÉNK

HATODIKOSOK LEVELEIT VÁRJÁK: Hódosi Anikó, Nádudvar, Seregélyes 28. — 4181; Szalai Márta, Vasvár, Hármashegy, III. út 7. — 9800; Kovács Ildikó, Mátyásdomb, Damjanich u. 6. — 8134; Besenyei Károly, Erdőtelek, Érsor út 5. — 3353. — (fiúk írjanak!); Salamon Ágnes, Örménykút, VII. k. 229. — 5556.

HETEDIKESEK VAGYUNK: Tari Emese, Kecskemét, Petőfi S. u. 9. — 6000; Prudovics Erika, Ceglédbercel, Nagyváradi u. 26. — 2732; Verbovszki Ildikó, Tarcal, Árpád köz 5. — 3915; Erdős Zsuzsanna, Budapest, Rákóczi F. u. 50. — 1211; Kovács Ferenc, Nagykőrös, Ádám László u. 25. — 2750; Link Mónika és barátnői, Győre, Árpád u. 34. — 7352; Seregély Gabi, Aszód, Kondoros tér 3. — 2170; Ladányi Anikó és Lénárt Zsuzsa, Békéscsaba, Tanácsköztársaság u. 50. C. lh. — 5600; Szabó Edit, Kecskemét, K. — Szabadság út 7/a. — 6000.

NYOLCADIKOSOK VAGYUNK: Sasvári Sarolta, Pécs, Tiborc u. 61/2. — 7624; Lemle Ágnes és Judit, Pécs, Tiborc u. 83. — 7624; Marácz Judit, Halogy, Telek u. 22. — 9917; Németh Andrea, Tapolca, Ley József u. 14. — 8300.

KRÓNIKÁSOK FIGYELEM!

AZONOS NEVŰ CSAPATOK LEVELEIT VÁRJUK: 5387-es számú Váci Mihály Úttörőcsapat, Budapest, Általános Iskola, Újváros park 2. 1144; Hámán Kató Úttörőcsapat, Kaposvár, Beloiannisz út 15. 7400; Schönherz Zoltán Úttörőcsapat, Martók Erika, 6. osztály, Gedói Általános Iskola, Szeged, József Attila sugárút 116. – 6723; Münnich Ferenc Úttörőcsapat, Győr, Vágóhíd u. 4. 9027; Kossuth Lajos Úttörőcsapat, Zalalövő, 8999; Dózsa György Úttörőcsapat, Balassagyarmat, Dózsa Gy. út 17.

AZONOS NEVŰ ŐRSÖK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK: Pillangó őrs, Arany János Általános Iskola 6/b. Nagykőrös, Mentovich út 2. 2750; Pingvin őrs, Magyarbánhegyes, Alkotmány u. 42. 5667 (Rátóti Magdolna); Piramis őrs, Budapest, Faludi u. 4. A. épület, B. lépcső – 1131.

CSERE-BERE

Bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, matricát, szalvétát cserélünk: Harangozó Ildikó, Hajdúnánás, Sólyom út 1/a. — 4080; Bador Bálint, Hermánszeg, Ady E. út 1. — 4735; Szabó Zsuzsa, Dány, Vásártér u. 22. — 2118; Menyhárt Ildikó, Tóalmás, Ady E. út 46. — 2252 (csokipapírt is); Török Judit, Hahót, Alsófakos 48. — 8771; Nádházi Károly, Karcag, Vörös Hadsereg út 13. — 5300; Győrbíró Csaba, Vecsés, OTP ltp. Szalvay u. 32/b. I. 18. — 2220; Drucker Judit, Békés, Daru u. 7/1. — 5630; Laczkó Csaba, Kóka, Csapás u. 41. — 2243 (régi pénzt is).

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.3324 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

FIFI BÁCSI ÉS A JÉGPÁLYA

FIFI BÁCSINAK MINDIG ESZÉBE JUT VALAMI, ÉS MIVEL AZONNAL KI AKARJA MONDANI, KICSIT DUPLÁZVA, SŐT TRIPLÁZVA KEZDI MONDÓKÁJÁT KEDVENC KIFEJEZÉSÉVEL: FI-FI-FIGYELJ CSAK!

IRTA: SOMHEGYI BÉLA, RAJZOLTA: LEHOCZKI ISTVÁN

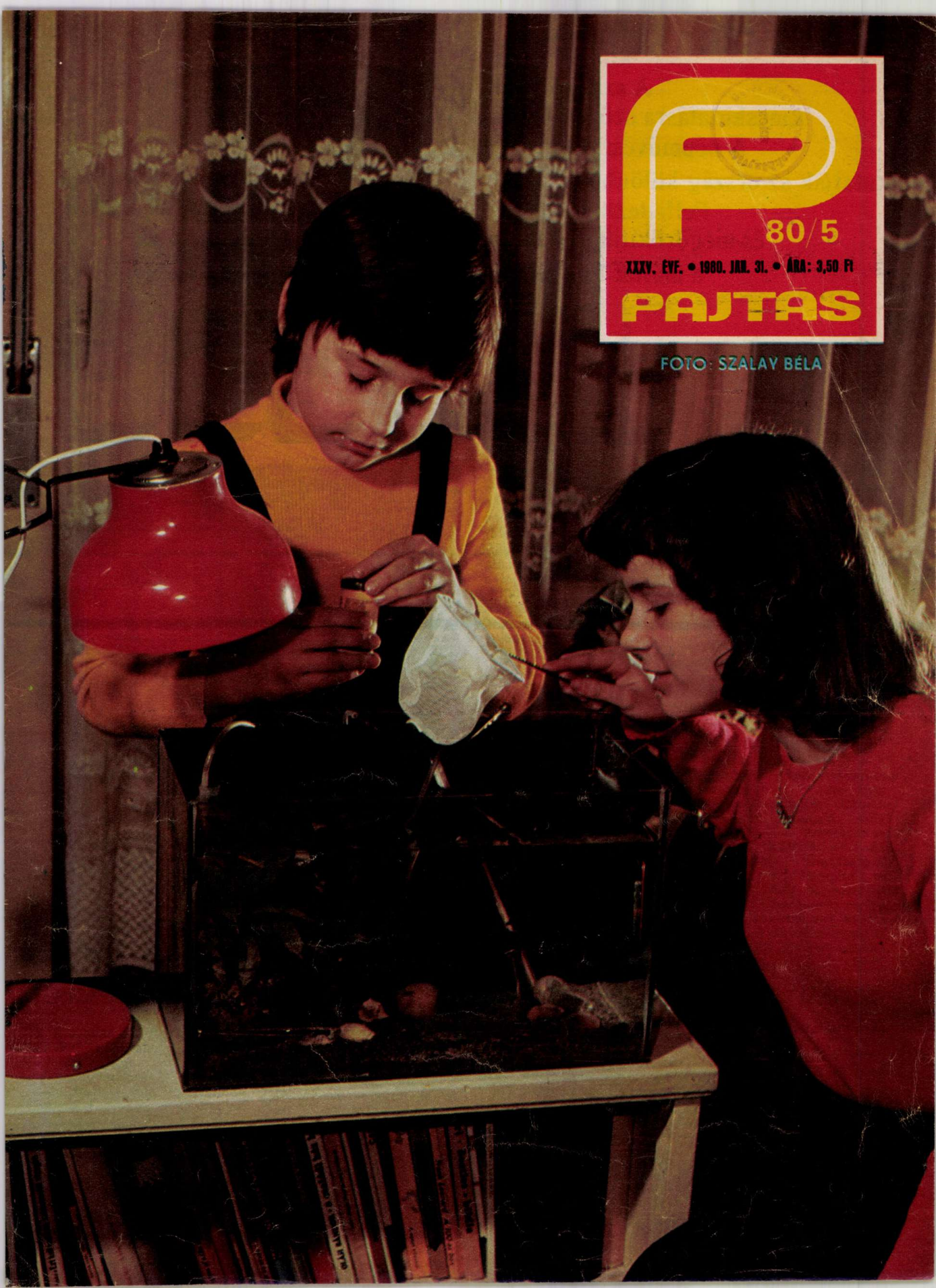

80/5
XXXV. ÉVF. • 1980. JAN. 31. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

A szakkörösök kincskutatásra szövetkeztek. A népművészet kincseit kutatják az ország különböző tájain. Felfedezik a vidéket és megörökítik rajzaikon a múltat és a jelent.

A TISZAHÁT ÉS AZ ŐRSÉG KINCSE

Ahányszor találkoztam a budapesti, Irányi utcai Általános Iskola rajzszakköröseivel, annyi meglepetésben volt részem. Az őszi tárlatukon kiállított képeken Szabolcs-Szatmár megye fatornyos templomait, díszes kerítéseit, kopjafáit láttam megelevenedni, poros padlásokról lekönyörgött paraszti szerszámok társaságában. Foglalkozásaikon a rajzolás, linómetszés mellett hol szőttekfontak, hol pedig mézesbábokat készítettek.

Varga Krisztina képzőművészeti pályára készül:

— Sokféle rajz- és iparművészeti technikát tanultunk meg Szántó Melánia nénitől, szakkörünk vezetőjétől. Nagyon érdekesek, változatosak a foglalkozások. Év közben gyakran eliátogatunk kiállításokra és műemlékekben gazdag helységekbe. Voltunk Zsámbékon, Szentendrén, s már ötödik éve minden nyáron néprajzi táborokban ismerkedünk hazánk egy-egy tájával.

NEM GOND AZ AJÁNDÉKOZÁS

Sugár Márti szerint az a legjobb a szakköri munkában, hogy amit itt megtanulnak, azzal otthon is tudnak foglalkozni. Márti például nemrég térelválasztó függönyt szőtt, de számára az ajándékozás sem okoz gondot: könnyűszerrel készít övet, táskát, virágtartót, sőt faliképet is.

— Hol táboroztatok az elmúlt években? — kérdezem nagy munkájuk közben a gyerekeket.

— Voltunk Zalában, Somogyban, az Őrségben — sorolja Kriszta —, *és a múlt nyáron Szabolcsban ütöttük fel táborunkat. Már év elején elkezdjük a gyűjtést. Hagyománnyá vált, hogy az alsó tagozatosok a vidék növény- és állatvilágát kutatják, a nagyobbak pedig népszokásokat, helységneveket, népdalokat, mondákat gyűjtenek.*

MÁSKÉPP ÉNEKLIK SZABOLCSBAN

Márti elsősorban népköltészettel, népdalokkal foglalkozik. A megismert tájak közül neki az Őrség tetszett a legjobban, különösen népi építészete, kerített házai. „Kedves, segítőkész emberek lakják" — mondja.

Nyáron a gyerekek feljegyeztek Szabolcsban egy régi népszokást, amin később sokat nevettek: hajdan, a tavaszi vetés után, a gazdák holdtöltekor az éj leple alatt pucéran körbeugrálták a földjüket, hogy jó legyen a termés. A szakkörösöknek sokat mesélt a környék múltjáról egy furcsa nevű ember, aki azt mondta, hogy bizonyára hamar elfelejtik a nevét, de ők azért is megjegyezték: Sipos Koppány Kadorának hívják. Nagy meglepetést okozott számukra, hogy a „Sásot eszik az ökröm" című népdallal az ország két távol eső pontján is találkoztak: az Őrségben is feljegyezték, és Szabolcsban is elénekelte egy néni, igaz, kissé eltérő dallammal.

A mézesbábokra „ruhát" kell rakni, fel kell díszíteni őket

Az összegyűjtött anyagok sorsáról Kriszta azt mondja:

— Egy részét a táborban feldolgozzuk, rendszerezzük, a motívumokat pedig felhasználjuk rajzainkon.

— Az iskolában is hasznát veszitek a gyűjtőmunkának? — kérdezem Mártitól.

— Persze, hiszen sok segítséget kapunk például az irodalomtanuláshoz. A nyáron voltunk Tiszacsécsén a Móricz Múzeumban, s erről beszámoltunk magyarórán. Történelemből is könnyebben megjegyezzük azokat az eseményeket, amelyeknek már jártunk a helyszínén.

Alkotás közben Pintér Jóska is bekapcsolódik a beszélgetésbe. Ő néhány éve még rendes tagja volt a szakkörnek, ma már a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola másodikos tanulója.

— Részt veszek iskolánk néprajzi szakkörének mun-

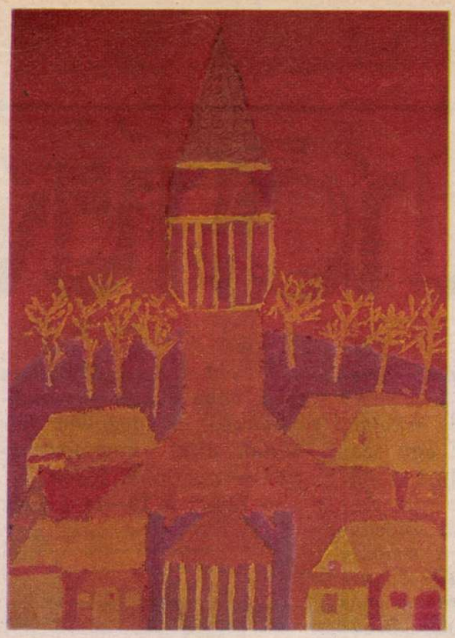

A szabolcsi táj jellegzetességei, a fatornyos templom és a kopjafák a gyerekek rajzain

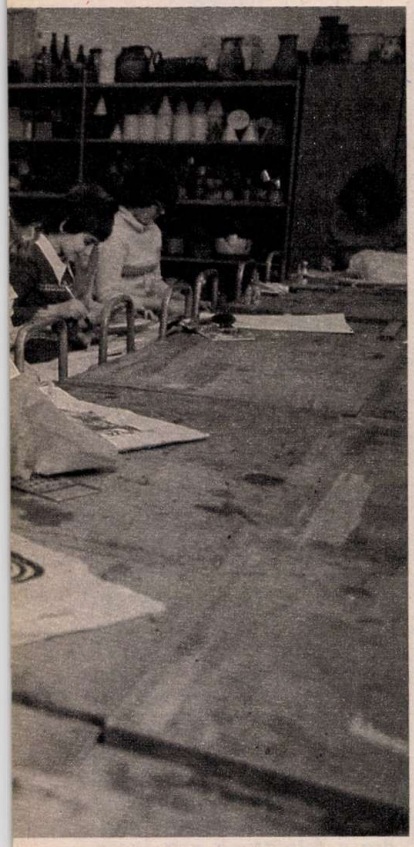

kájában, és rajzaim készítésekor még ma is felhasználom a Zalában, Somogyban látott népi motívumokat — mondja. — *De ami a legfontosabb: a hajdani, ezernyi élményben gazdag táborok örökre megszerettették velem a népművészetet.*

Erről a gyerekek munkái ugyanúgy vallanak, mint Pintér Jóska alkotásai.

V. Sólyom Erzsébet

Fotó: Gaál Zoltán

Dr. Ranschburg Jenő
pszichológus

A FELNŐTTEK

A felnőttek furcsák néha.

Azt hiszik, elég összeterelni két „alkalmas korú" gyereket, és a két gyerek automatikusan jó haver lesz.

Szeretném összeterelni papát találomra egy „alkalmas korú" bácsival és megnézni, összehaverkodnak-e ...

(Részlet Ingrid Sjöstrand svéd költőnő verseiből)

— Ön annyiszor adott már gyereknevelési tanácsot felnőtteknek; kérem, most a tizenéveseknek segítsen — a felnőttek megismerésében. — Mi az oka annak, hogy a felnőttek — gyerekszemmel — „furcsák néha"?

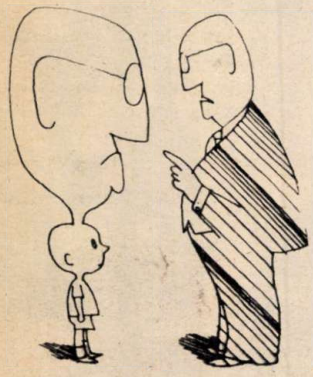

— *Mint a versrészlet kitűnően illusztrálja, a felnőttek túl könnyen elfelejtik, hogyan éreztek, gondolkoztak gyerekkorukban. Azt hiszem, hogy a felnőtt és a gyerek kapcsolata egy sajátos játszma — a sportból „szivárgott be" ez a hasonlat a pszichológiába —, amelyben a felnőtt nagyon sok gátlással küszködik. A gyerek világképe annyira más, olyan lazák még rajta azok a kötelességek, amelyek a felnőttre már nyűgként nehezednek, hogy a különbség a felnőttet zavarba hozza.*

— *A felnőtt emberek jelentős része — egyre több ilyen tapasztalatom van — fél a gyerekektől, mert nem tud velük szót érteni, kapcsolatot létesíteni. Ezt a félelmet „csodálatosan" lehet leplezni a fölény érzékeltetésével. Sokkal könnyebb felháborodni, mint szót érteni. Az ilyen felnőtt a saját feje szerint ítéli meg a dolgokat, nem képes, vagy nem akar belehelyezkedni a gyerek gondolatvilágába.*

— *Éppen ezért hihetetlenül kevés felnőtthöz őszinték a gyerekek. A legtöbb felnőtt jelenlétében a gyerekek „felnőtt-van-jelen" álarcot hordanak.*

EGÉSZSÉGES ALKU

— *Számtalanszor megtörténik, hogy például: a gyereknek nyolcra haza kell mennie, pontosan nyolcra, mert a szülő nagyon szigorúan veszi ezt.*

— *Fél kilenckor lohol haza a gyerek. Az alatt az öt-hat perc alatt, amíg hazaér, a fejében jelenetek játszódnak le. Képzeletében eljátssza, azt mondja majd, hogy elütötte a vonat... Hogyan válaszol erre apu? És elmondja magában, mit mond az apu. Vagy ha azt mondom... és mit felel erre apu?*

— *A gyerek tulajdonképpen azokat a játszmákat gyakorolja, amelyek közül majd otthon ki fogja választani azt, amelyet apja az adott pillanatban a legelfogadhatóbbnak talál, amelynél a megtorlás esélye a lehető legkisebb...*

— *Az egész probléma nagyon jól megfogalmazható kereskedelmi nyelven: az alkudozásra gondolok. Vannak társadalmi szervezetek, ahol az alkudozás teljesen ki van zárva. Ilyen például a hadsereg. Nem ajánlatos az újoncnak vitába szállnia az őrmesterrel például a lefekvés időpontját illetőleg.*

— *De vannak bizonyos szervezetek, amelyek lényegükből adódóan olyanok, hogy kell és lehet bennük alkudozni. Ilyen például a család és az iskola. A felnőtt és a gyerek között muszáj fennmaradnia az egészséges alkudozás lehetőségének.*

— *Azok a jó iskolák, ahol úgy tudnak egy szabálynak — mondjuk a házirendnek — érvényt szerezni, ha időnként engedélyeznek kibúvót a szabály alól. Így nincs szükség arra, hogy a gyerekek más formában találjanak kibúvót, esetleg rossz irányba; mégis megtanulják a szabályt, és azt magukra nézve érvényesnek fogadják el.*

— De mit tehet a gyerek, hogyha az utcán, az üzletekben, vagy járműveken alkura képtelen felnőttekkel találkozik, és szembekerül velük? Például félrelökik a közért pénztáránál...

— *A gyereknek borzasztóan kicsi esélye van arra, hogy meg tudja védeni az igazát a felnőttekkel szemben. Én ilyen esetben azt tanácsolom, hogy miközben megfogalmazza magában az igazságtalanságot, lehetőleg ne élezze ki a helyzetet, mert a legtöbbször ő marad alul.*

— *Ugyanakkor azt is javasolom, hogy a gyerek, ahol teheti, harcoljon azért a jogáért, hogy legyenek jogai. Ezt a harcot eredményesen vívhatja meg minden alkuképes szervezetben, vagy felnőttel. Sajnos, a hétköznapi életben még nem eléggé érvényesülnek — az egyébként felnőttek által megfogalmazott — gyermeki jogok.*

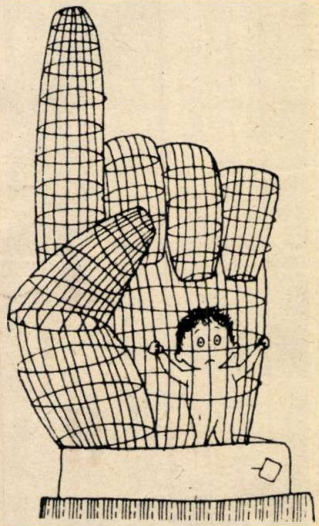

— Miért a 10—14 évesek kerülnek — többnyire — ilyen kiélezett helyzetekbe?

— *Tízéves kor körül alakul ki a gyerekekben a felismerés: a dolgok másképpen is lehetnek, mint ahogyan vannak. Elkezdenek vitatkozni-szeretni. Ez természetes, még ha összeütközésekhez is vezet, ám ha a gyerek—felnőtt kapcsolat jó, a csaták nem lesznek súlyosak. A hagyományos nevelési elvek szerint mindig a felnőttnek van igaza, még ha nincs is. En borzasztó veszélyesnek érzem azt, hogy valakinek igazat kell adni, mert legtöbbször már nem is az igazságot keressük, hanem azt, hogy kinek van igaza...*

— *Én mégis arra hajlok, hogy a gyereknek adjanak igazat. Lehet, hogy ez a szakmámból adódik. Akárhány okot keres az ember, mindig oda lyukad ki, hogy a gyermek áldozata valamilyen hatásnak; az egyenlőtlen küzdelemben eleve — vesztes.*

FURCSÁK NÉHA

SZAMÁR A VÉGÁLLOMÁS

— Sajnos, nagyon gyakori, hogy az apa a munkahelyén elszenvedett sérelmét otthon torolja meg. Hazamegy, összevész valami apróságon az anyával, a mama ingerültsége meg a gyereken csapódik le. Ha az emberben felhalmozódnak az indulatok, és nem tudnak kifelé utat találni, akkor befelé fordulnak. Ez pedig szorongást, alacsonyabbrendűségi érzést okoz,

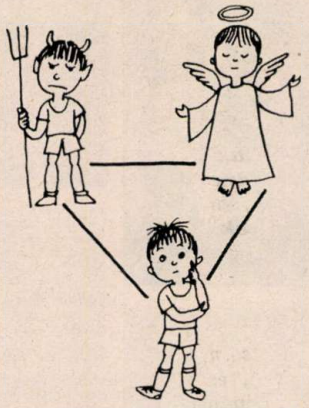

és számos további probléma forrásává válik.

— Elterjedt tévhit a felnőttek körében, hogy a gyerek egy „kicsinyített felnőtt", tudatlan, tökéletlen, de majd ha megnő... megokosodik! Ezzel szemben régóta bizonyított, hogy a gyerek — életkora szerint változóan más és más —, de mindig saját világában él, amely számos ponton érintkezik a felnőttekével, de nem annak kicsinyített mása.

A SZELÍDÍTŐ TŰZ

— Egy tudós több hónapot töltött a busmanok között, Afrikában. Ez a törzs arról nevezetes, hogy tagjai nem ismerik azt a támadó, dühös indulatot, amit szaknyelven agressziónak hívunk. Miért van ez? Azért — állapította meg a kutató —, mert a busmanok esténként körülülik a tábortüzet, kicsik, nagyok; egyenlő eséllyel és jogokkal élvezik egymás közelségét, társaságát. Ez az, ami a mi életünkben már nincs meg: mi már

nem üljük körül a „tábortüzet". Pedig nem kellene valódi tüzet rakni a lakás közepén, hogy a szelíd együttlét létrejöjjön, hiszen a lényeg az együttlét! Az asztalt is körül lehet ülni.

— Nem igaz, hogy csak a felnőtt neveli a gyereket. A gyerek is neveli a felnőttet, ettől válik kölcsönössé kapcsolatuk. Ha mi, felnőttek, hagyjuk magunkra hatni a gyerekeket, ők néha majd levetik álarcukat, és talán beavatnak minket a gyerekkor érdemtelenül elfelejtett titkaiba.

Somhegyi Béla

Kaján Tibor rajzai

Történetünk akkor kezdődött, amikor egy tv-film készítéséhez gyermekszereplőket kerestek. A MAFILM Pasaréti úti stúdiójának az udvarán legalább kétszáz fiú és mama ácsorgott. A próbateremben meghallgatás folyt. A válogatás második napja tartott. A lépcsőházban izgatott gyerekarcok kísértek az ajtóig. Jeles András rendező fáradt mosollyal fogadott. Előtte két fiú, az egyik verset mondott: „Talpra magyar, hí a haza..", a másik izgatottan tördelte a kezét. Ő már elmondta a „Falu végén kurta kocsmá"-t.

— Köszönöm, küldjétek be a következő kettőt — sóhajtott a rendező.

A két fiú tanácstalanul nézett előbb egymásra, aztán a rendezőre. Végre világossá vált előttük, hogy nem sikerült. Vállrángatás, néhány lemondó fintor és „máris vége volt a sokat ígérő karriernek".

Néhányan sorszámot kaptak, és felírták a nevüket, a címüket... szóval néhányan már boldogok lehettek!

— Negyven fiút kell kiválogatnom — panaszkodott Jeles András —, de sajnos, a második nap utolsó óráiban még csak a tizenegyediknél tartok. Pedig be akarom bizonyítani, hogy gyerekszereplőkkel is lehet komoly témájú filmet készíteni. Hiszem, hogy gyerekek is tudnak felnőtteket alakítani. Csokonai életéről szeretnék filmet forgatni velük. A válogatás bizony időrabló munka.

HAJÓTÖRÖTTEK

Már újabb két fiú ült a rendező előtt.

— Hány éves vagy?... És te?... Mondj valami verset, vagy prózát!

A fehér arcú, szép szemű gyerek elpirult. Semmit sem tudott. A másik elkezdte a „Falu végén kurta kocsmá"-t. A rendező lemondóan, segélykérően nézte a mennyezetet.

— Képzeljétek el, hogy hajótöröttek vagytok egy csónakban. És végtelenül éhesek. Már egymást is megennétek... Játszatok meg egy ilyen jelenetet... Beszélj valamiről, mesélj!... Énekelj!...

Na, végre egy! Nevét, adatait felírhatták, aztán a gyár fotósa fényképet készített róla. Az arca elárulta, hogy tudja, ez már jelent valamit, már szó lehet arról, amiről álmodik.

A MESEMONDÓ

— Somodi Gyula vagyok — mutatkozott be nekem is, aztán láttam, a gombóc eltűnik a torkából. — Színész akarok lenni vagy állatorvos. Van egy kisdobos őrsöm, mesével mindenre rá tudom venni őket. De eljárok egy óvodába is mesélni. Szeretek olvasni, verset tanulni. Karlavics Attilával együtt a Mókus utcai ének-zenei iskolába járunk. Őt én vettem rá, hogy jöjjön el velem. Mindketten kaptunk sorszámot.

Egymást váltották a gyerekek, nehezen oldódott a nyelvük, gátlások akadályozták őket, sok esetben teljes volt a tudatlanság. Eljöttek, mert ők is tíz- és tizenöt év közötti fiúk, vagy mert a mama remélte, hogy az ő fiából nagy színész lesz...

SZERETEM KARINTHYT

Szőke mosolygott és Karinthy egyik művét mondta el.

Elkezdte és tekintetünk máris összevillant a rendezővel. A szeme ezt mondatta: „Na, őt hallgassa!"

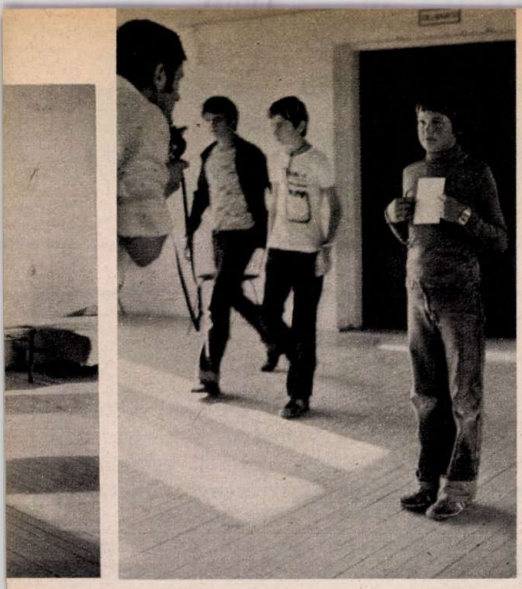

Színész kerestetik

Murányi Gábornak hívják és a Váci utcai iskolába jár. Karinthyval „eteti" a srácokat és otthon az öccsét is.

— Nagyon szégyelltem, hogy még a kerületi versmondó versenyig sem jutottam el. Hadartam — mondta, és máris bizonyosságot keresett: — De ugye most nem hadartam?

Színész akar lenni, és készül rá. Tesz is érte valamit: olvas, tanul, bírálja saját előadásmódját, igyekszik minél többet szerepelni és jelenleg még csak hetedikes. Úgy látszik valóban szeretne színész lenni!

A FILM VONZÁSÁBAN

— Mutass be valamit, vagy beszélj, szavalj — sóhajtotta el egyszuszra a rendező, aztán megnézve a számokat, újabb sóhajjal nyugtázta, hogy eddig tizenöt kiválasztott van csupán. Aztán figyelni kezdett. A kék szemű, fekete hajú gyerek énekelt. Majd válaszolt a kérdésekre. Sőt már mellettem ült, az én tollammal töltötte ki a lapját.

— Nagyon szeretem a filmet. Szerencsére apám a kápolnai mozi üzemvezetője. A járási és a megyei versenyeken arany, ezüst és bronz okleveleket szereztem énekkel. Hegedülök, trombitálok, furulyázom. Zeneszerzéssel is próbálkoztam már. Az Ördögi kísérletek című adásban már szerepeltem a tévében is, egy percet. Nem vettek fel gimnáziumba, így ipart tanulok, hátha nem sikerülnek az álmaim. Eddig még csak egy évet veszítettem.

*

Számot kapott, tehát szóba jöhet a forgatásnál a dagi Nagy Péter, a szintén dagi Mészáros Rudi, akik a filmgyár udvarán találtak egymásra, és a Deák téri iskolából Nagy Gábor is. De ha a két nap eredményét mérlegre tesszük, a fiúk bizony nem vizsgáztak jelesre! Ahhoz, hogy egy tizenéves gyerek filmszerephez jusson, nem elég a megjelenés, az sem elég, ha a mama szemében ő mindenkinél különb, okosabb. A világot jelentő deszkák, a képernyő és a film világa óriási vonzerővel hat a gyerekekre, de oda aztán igazán nem elég csak vágyakozni! Olvasni, tanulni, küzdeni kell azért, hogy az ember megkapjon egy ilyen bűvös sorszámot, ami még mindig csupán halvány reménysugár.

Történetünk még ma sem fejeződött be. Megtudtuk, hogy a „beérkezett nyersanyagból", vagyis a jelentkező ezer gyerekből nem sikerült negyven szereplőt „szerződtetni". Új nekifutás, új válogatás szükséges. Úgy látszik, ehhez a pályához tényleg nem elég a felbuzdulás, a puszta vágy.

Gebri Antal

Fotó: Wagner Margit

ZSIBONGÓ

CIPÉSZTANULÓK

A Simon Ferenc Cipő- és Bőripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben száznyolc diák tanulja a szabász, a cipőgyártó, cipőfelsőrész-készítő szakma gyakorlati fogásait. A tanulók a négyéves képzés után érettségi bizonyítványt is kapnak.

NEM AKARTAM...

A budapesti II. kerületi úttörőház udvarán építeni sem kell a lesikló pályát. Valóságos tükörjég a domboldal. Mindig tizenöt-húsz gyerek csúszkál sorban, egyenként. A nagyok „szerelvényt" alkotva suhannak le, állandóan növelve a jég hosszát.

B. Zoli kivágódik a „szerelvény"-ből, és orrával szántja a letaposott havat. A lejtő aljában feltápászkodik és majd szétrobban a méregtől. A „szerelvény" fönt újra összeáll és már lendül is a pályára. Zoli egy hirtelen mozdulattal lerántja nyakából a sálat és elibük dobja. A vonat „kisiklik", a gyerekek egymásra zuhannak. Óriási kacagás. A „mozdony", — P. Róbert — feltápászkodik, de falfehér, kitör belőle a kétségbeesett sírás.

Csődület, kiabálás, telefon, mentők. Robinak eltört a keze. A „bűnöst" senki sem keresi. A többiek nem is gondolják, hogy ki lehet az. A mentőorvos beírja a jegyzőkönyvbe: „Játék közben..."

A havas budai fák alatt egy tizenkét éves fiú siet — maga sem tudja hová.

„Nekem semmi bajom sincs Robival! — gondolja. — Én nem tudtam, hogy ilyen gyengék a csontjai. Én nem akartam, nem akartam..."

G. A.

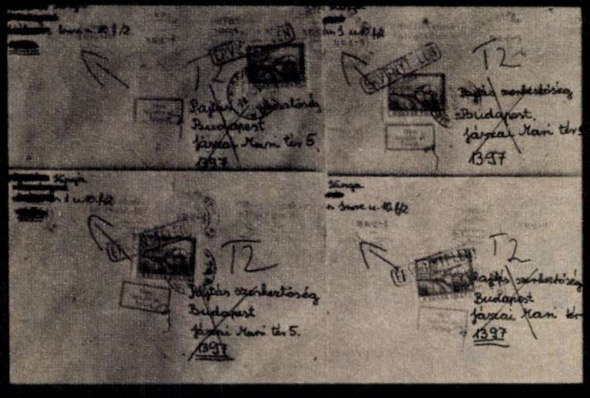

KEDVES KINGA!

Szemrehányóan küldted el négy darab leveledet barátnőddel a szerkesztőségbe. Haragod oka: a Magyar Posta kukacoskodása (Szerinted!). Mind a négyet visszaküldték a lakásodra, sőt még darabonként két forintot is fizethettél értük. Vajon miért? – kérdezed.

Nos, a válasz egyszerű. Hazánkban igen olcsó a postai díjszabás, de nem ingyenes! Te pedig nem tettél egyikre sem bélyeget. Így a posta sem hajlandó hozzánk eljuttatni küldeményedet.

Nevedet letakartauk a borítékon, hisz nem te vagy az egyetlen, aki így kíván levelezni velünk, de sajnos ma még ez lehetetlen.

A SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ BEMUTATÓJA

ÉN IS VERSENYT FUTOK A SZÉLLEL

Alan Marschall regényét — Karig Sára fordítása alapján — rádióra alkalmazta: Kopányi György.

Szereposztás: Alan: Tordy Géza, a gyermek Alan: Ambrus András, Apa: Mádi Szabó Gábor, Anya: Kassai Ilona. Közreműködik: Bajka Pál, Berényi Ottó, Deák Sándor, Dobránszky Zoltán, Erdélyi Ila, Erdélyi Mária, Forgách László, Gálcsiky János, Kibédi Ervin, Lázár Gedeon, Raksányi Gellért, Révész István, Schubert Éva, Solti Bertalan, S. Tóth József, Vámos Ilona, Velenczey István, Viola Mihály — valamint Csomós Ferenc, Grünwald Katalin, Kozma Zsolt, Lénárt István, Molnár Gábor, Sohonyai József és Vavrik Gábor. Zenei munkatárs: Gondos Piroska. Dramaturg: Hackl Jolán. Rendező: Várady György. **Bemutató: 1980. február 3. K. 10.08—11.05. Ismétlés: 1980. február 9. P. 15.30—16.28.**

KÉRDÉSEK

1. Mivel lepte meg Alant az édesapja a kórházban az egyik látogatása alkalmával? 2. Miért akart Alan mindenáron megtanulni lovagolni?

Véleményeteket is várjuk! Válaszotokat 1980. február 20-ig küldjétek el postai levelezőlapon a következő címre: Százszorszép Színház, Budapest, Bródy S. utca 5/7. 1800. Ne felejtsétek el feltüntetni a saját címeteket!

BOJTORJÁN AZ ALULJÁRÓBAN

Az elmúlt év egyik leghangulatosabb koncertjét tartotta a karácsony előtti napokban a Kálvin téri aluljáróban a Bojtorján együttes. Jól ismerik őket országszerte. Rendszeresen vendégszerepelnek Zánkán az úttörővárosban, s találkozhattunk velük a parlamenti fenyőfaünnepségen is. Tavaly nyáron a Fonográf együttessel turnéztak. A rádióban nap-nap után hallhatjuk a „Tizenhat éves" című dalukat. „Játsszunk együtt" címmel adják elő közös műsorukat Halász Judittal, önálló estéiken vendégként szerepel rendszeresen Bródy János és Barna Zoltán.

A HÉT VICCE

— Apu, ugye milyen szépen kitakarítottam a lakást? A szekrényben is rendet raktam.

— Igen? Akkor szeretnélek megkérni, hogy jelölj ki a kalapomnak egy állandó helyet, mert félórája keresem, mindent fölforgattam miatta.

IZOMLECKÉZTETÉS

Has- és karizom-erősítő gyakorlat. Fordítsatok két széket egymás felé, a támlára, vagy az ülő részre támaszkodva guggoljatok le. Nyújtott karral emeljétek meg mindkét térdeteket vízszintes helyzetig. 5—10 másodpercig tartsatok ki ebben a helyzetben, utána álljatok fel és lazítsatok. Nehezebb és természetesen hatásosabb a gyakorlat, ha nyújtott térddel emelkedtek ülőtartásba. Ha már meg sem kottyan a 10 másodperces ülőtartás, rátehettek néhány „lapáttal", az sem baj, ha az erőlködéstől remegni kezdenek a lábak. Aki eléri a fél percet, büszke lehet erőtől duzzadó hasizmaira.

A házi izomleckéztetést színesíthetjük különböző kéziszerekkel. Az expander például biztosan sok fiú szobájában megtalálható — gondosan elrejtve valamelyik szekrény mélyén. Érdemes elővenni és alaposan meghúzigálni. Nézzünk egy karizom-erősítő gyakorlatot. Az expander egyik végét lábatokkal rögzítsétek a talajhoz, a másik végét felfelé néző tenyérrel fogjátok meg. Végezzetek 5—10 karhajlítást úgy, hogy könyökötöket szorítsátok a csípőhöz. Nehezebb változat: első ütemre karhajlítás, másodikra karnyújtás a fej fölé. Ki-ki ereje szerint válassza meg a rugók számát. Először célszerű egy rugóval kezdeni.

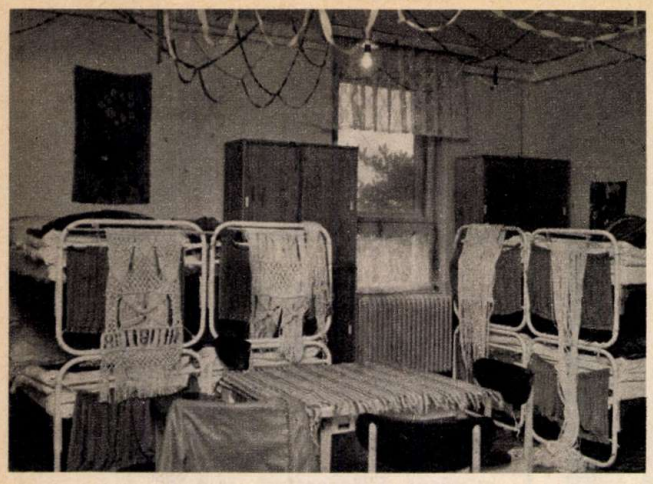

A MAKRAMÉ MESTERE

Oláh Ildikó a makrame mestere. Persze, csak olyan kis mestere, amilyen egy nyolcadikos lány lehet. Mégis az a hír járja, hogy az ő munkái a legszebbek a városban. És ez nagy dicsőség, ha elmondom, hogy a berettyóújfalui gyermekvárosban nagy divat lett a makrame-készítés. A nagyobb lányok mind nekilendültek. Először Géczi Józsefné tanárnő mutatta meg a gyerekeknek, ő szerzett mintákat, tőle tanulta meg Ildikó is, aki aztán „megfertőzte" az egész csoportot. Vezető tanáruk, Mile Lajosné már tőle tanulta meg, s ma a csoport minden tagja fűzi, köti a hosszú fonalvégeket, hogy hosszabb-rövidebb idő múltán falvédőt, táskát, szatyrot, terítőt, falidíszt varázsoljon belőlük.

Nem ördögi mesterség, egy kis türelem, szépérzék, és fantázia kell hozzá

Honnan van pénzük a nevelőotthoni gyerekeknek a fonalra? Tanárok, dolgozók és „kinti" ismerősök vásárolják nekik, ők pedig megtervezik, megkötik, sőt néhányan már nemcsak ajándékot készítenek, hanem „tiszteletdíjért", vagyis egy kis zsebpénz-pótlékért rendelést is elfogadnak. Ildikó valóban mester lett: nagyon gyorsan, és könnyen készíti a makramét. Ha jó kedve van, egy divatos szatyrot egy délután elkészít. Karórát, farmert is vett már magának. De nem panaszkodhatnak a többiek sem, mert ahogy hallottam, a „mesterszintet" megközelítette már Vadász Kati, Gellért Juli, Szücs Gyöngyi, Marczin Éva, Szarvas Ági és Papp Magdi is.

TIZENNÉGY ÉVESEK!

Jelentkezzetek gyógyszergyártó, villanyszerelő, lakatos és szerelő szakmunkástanulónak!

Korszerűen berendezett és felszerelt tanlaboratóriumával, üzemcsarnokaival vár benneteket a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

Napi egyszeri étkezést (ebéd) munka-, illetve védőruhát adunk díjmentesen.

Szakmunkástanulóink a tanulmányi ösztöndíjukon felül vállalati ösztöndíjban is részesülhetnek.

A gyógyszergyártó szakmában a képzés emelt szintű. Ez azt jelenti, hogy a fiatalok a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a vegyipari szakközépiskola harmadik osztályában folytathatják tanulmányaikat és a sikeres érettségi vizsga után hat hónapon belül TECHNIKUSI OKLEVELET szerezhetnek. ÉRETTSÉGIZETTEK munka mellett két és fél év alatt szerezhetik meg a SZERVES VEGYÉSZTECHNIKUSI OKLEVELET.

FIÚK, LÁNYOK JELENTKEZZETEK!

Ifjúsági brigádjaink, KISZ-klubunk, művelődési házunk és sportszakosztályaink várnak benneteket!

Üdülés: Balatonlellén, Balatonfüreden, Miskolctapolcán.

Hétvégi pihenés: ráckevei halásztanyánkon és budakalászi csónakházunkban.

Jelentkezés:

a KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR
személyzeti és oktatási osztályán
Budapest X., Gyömrői út 19–21.
1475 Budapest 10. Pf.: 27. T.: 574-566.

valamint a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR DOROGI GYÁREGYSÉGE
személyzeti osztályán
2510 Dorog, Esztergomi út 6.

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR RG BUDAPEST

FIÚK!

Jelentkezzetek villanyszerelő tanulónak a

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEKHEZ

Korszerűen felszerelt tanműhelyekkel várjuk az általános iskolák 8. osztályát végzett és a középiskolában érettségizett fiúkat.

Képzés az iskolai végzettségnek megfelelően 3, illetve 2 év, mely idő alatt nemcsak tanulmányi ösztöndíjat, hanem havonta 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is adunk.

Vidéki tanulóink számára bentlakásos tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk.

Budapest egyik legszebb sporttelepén sportolási, klubhelyiségünkben szórakozási lehetőségek állnak rendelkezésre.

A szakmunkásvizsga után kedvező kereseti feltételeket és szociális ellátást nyújtunk.

Munkásszállóval, balatoni, dunai és hegyvidéki üdülővel rendelkezünk.

Minden második szombat szabad!

JELENTKEZÉSETEKET VÁRJUK!

Amikor az iskolai „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ot kitöltitek, feltétlenül írjátok rá, hogy felvételre a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztetek, és egyúttal személyesen vagy levélben keressétek meg tanműhelyünket.

Címe: 1065 Budapest VI., Weiner Leó u. 7.
Telefon: 126-011

BUDAPESTI ELMŰ 1893 ELEKTROMOS MŰVEK 1132. XIII. VÁCI ÚT 72-74.

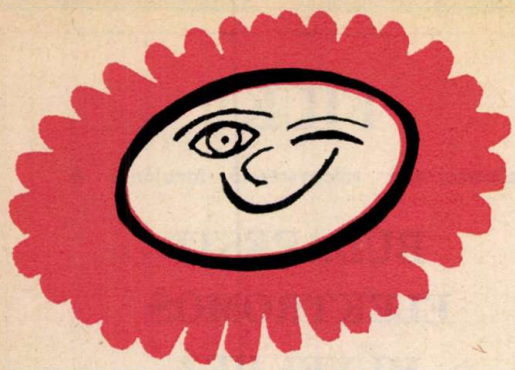

Világos,

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: TEKNŐS PÉTER

Ha valamit olyan jól tudunk, hogy gondolkodás nélkül rávágjuk a választ, azt szoktuk mondani: világos, mint a nap. Ha azonban mégis gondolkodni kezdünk a dolgon . . . Hát igen: akkor kiderülhet, hogy nem is olyan világos.

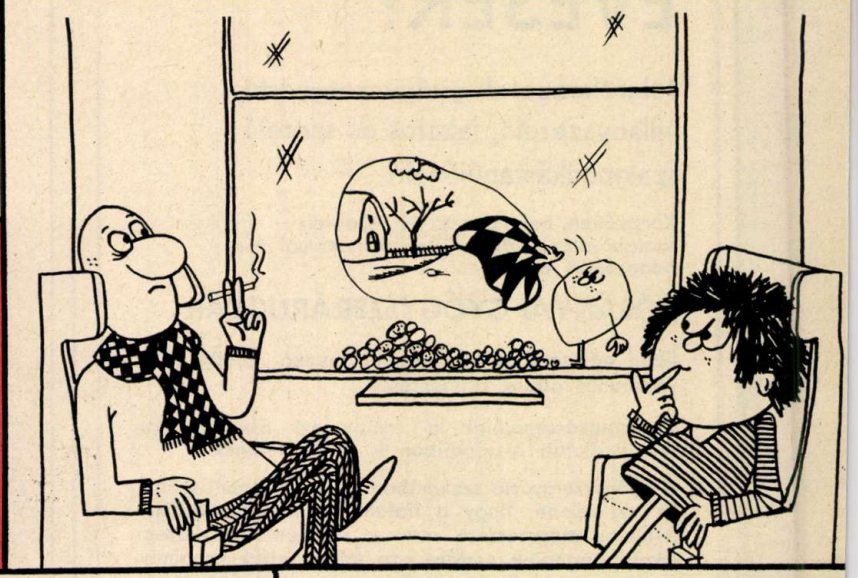

SZELÍD ÁLLAT NEM VADÁLLAT

Bántják-e a háziállatok a gyerekeket?

Nem. A háziállat nem vadállat.

Szó ami szó, látni olyan kutyát, amelyik tűri, hogy a kisgyerek a fülét húzza, hátára üljön, lábát rángassa. Legfeljebb, ha arrébb löki az orrával a gyerek kezét, de még csak nem is morog.

Viszont az ellenkezőjéről is mesélnek eleget. Kutya harapott meg kisgyereket, macska karmolta meg, disznó rontott neki, fellökte, átgázolt rajta . . és más efféléket. Ezek tények. Mint ahogy a fönt írt kedves kutyák sem a képzelet szülöttei.

Mi hát az igazság?

A háziállat is csak addig szelíd, amíg meg nem vadul (akár, mert éhes, akár mert szomjas, akár mert megijedt), és akkor nem lát mást, mint egy élőlényt, amelyik kisebb, gyöngébb nála. A háziállat, főleg a kutya, persze ilyen esetekben is inkább csak idegenekre veszélyes, az otthoni gyerekekkel „együtt nőtt fel", megszokta, mintegy pajtásnak tekinti. A kevésbé „intelligens" állatok azonban a házi kisgyerekre is veszedelmesek lehetnek.
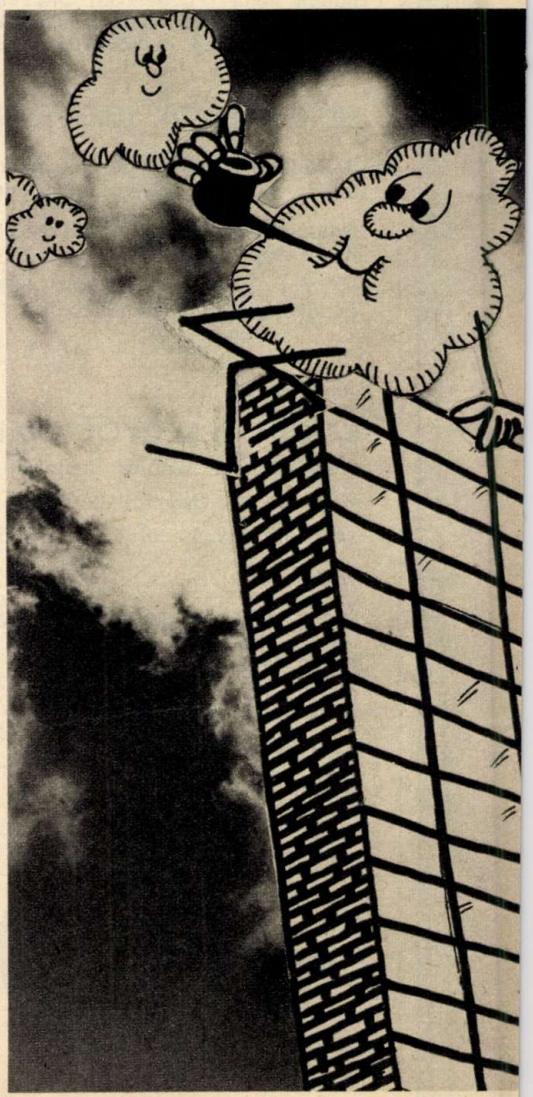
A háziállat nem vadállat, de időnként lehet vad állat.